

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-138-04

Druk nr 3314
Warszawa, 20 września 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej¹⁾

Tytuł I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) rejestrację i niektóre zasady organizacji europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu nr 2137/85/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych (EZIG) (Dz.Urz. WE L 199 z 31.07.1985);
- 2) powstanie, organizację i działalność spółki europejskiej, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu nr 2157/2001/WE z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz.Urz. WE L 294 z 10.11.2001);
- 3) zasady zaangażowania pracowników w spółce europejskiej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) instytucja finansowa – instytucję finansową w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”;
- 2) państwa członkowskie – państwa członkowskie Unii Europejskiej lub pań-

stwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)
– strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

- 3) rejestr – rejestr przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 4) rozporządzenie 2137/85 – rozporządzenie, o którym mowa w art. 1 pkt 1;
- 5) rozporządzenie 2157/2001 – rozporządzenie, o którym mowa w art. 1 pkt 2;
- 6) spółka europejska – europejską spółkę akcyjną określoną w rozporządzeniu 2157/2001;
- 7) spółka publiczna – spółkę w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „Prawem o publicznym obrocie papierami wartościowymi”;
- 8) spółka uczestnicząca – spółkę bezpośrednio uczestniczącą w założeniu spółki europejskiej;
- 9) właściwy organ spółki – organ zarządzający albo administrujący spółki, stosownie do przepisów prawa, któremu ta spółka podlega;
- 10) zgrupowanie – europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych określone w rozporządzeniu 2137/85;
- 11) zarządca zgrupowania – osoba fizyczna lub prawna, prowadząca sprawy zgrupowania.

Art. 3. 1. Zgrupowanie podlega wpisowi do rejestru na zasadach określonych dla spółek jawnych, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Spółka europejska, zwana dalej „SE”, podlega wpisowi do rejestru na zasadach określonych dla spółek akcyjnych, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 4. 1. Organem właściwym w rozumieniu art. 8, 55 i 64 rozporządzenia 2157/2001 jest sąd rejestrowy właściwy według siedziby statutowej SE.

2. Organem właściwym w rozumieniu art. 25 i 26 rozporządzenia 2157/2001 jest sąd rejestrowy właściwy według siedziby statutowej spółki akcyjnej uczestniczącej w założeniu SE przez połączenie.

Art. 5. Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego przekazuje dane, które zgodnie z art. 11 rozporządzenia 2137/85 albo art. 14 rozporządzenia 2157/2001 podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, do Urzędu Oficjalnych Publikacji Unii Europejskiej w terminie miesiąca od ich ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 6. W przypadku przeniesienia siedziby zgrupowania albo siedziby SE z innego państwa członkowskiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego, stosuje się odpowiednio art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.⁴⁾).

Tytuł II

Europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych

Art. 7. W sprawach nieuregulowanych w rozporządzeniu 2137/85 oraz w ustawie do zgrupowania stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej.

Art. 8. Zgłoszeniu do rejestru podlegają dane określone w art. 5 i 7 rozporządzenia 2137/85.

Art. 9. 1. Zgłoszenia zgrupowania do rejestru oraz danych podlegających wpisowi dokonują zarządcy zgrupowania albo jego likwidatorzy, zgodnie z zasadami reprezentacji określonymi w umowie zgrupowania.

2. Ustąpienie członka ze zgrupowania oraz rozwiązanie zgrupowania w wyniku uchwały członków może zgłosić do rejestru również każdy z jego członków.

3. Klauzulę wyłączającą odpowiedzialność członka, który przystąpił do zgrupowania, za zobowiązania zgrupowania powstałe przed jego przystąpieniem, może zgłosić do rejestru również przystępujący członek.

4. Do zgłoszenia zgrupowania do rejestru dołącza się oświadczenia wszystkich zarządców zgrupowania, że nie zachodzą przesłanki, które, zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia 2137/85, wykluczają sprawowanie przez nich tej funkcji. Oświadczenie to dołącza się również do zgłoszenia do rejestru każdego nowego zarządcy.

5. Jeżeli dokumenty lub dane podlegające złożeniu do rejestru są sporządzone w języku obcym, dołącza się ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Art. 10. 1. Wymagane przez prawo ogłoszenia pochodzące od zgrupowania ogłasza się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Umowa zgrupowania może nałożyć obowiązek ogłoszenia również w inny sposób.

2. Ogłoszeniu podlega również wzmianka o złożeniu w rejestrze dokumentów i danych określonych w art. 7 lit. b-j rozporządzenia 2137/85.

Art. 11. 1. Do zarządców zgrupowania stosuje się odpowiednio art. 201-211 i 293-300 Kodeksu spółek handlowych.

2. Osoba prawna może być zarządcą zgrupowania, jeżeli wyznaczy jako swojego przedstawiciela co najmniej jedną osobę fizyczną, której dane podlegają ujawnieniu w rejestrze zgodnie z art. 7 lit. d rozporządzenia 2137/85. Przedstawiciel ten ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 293-300 Kodeksu spółek handlowych. Do przedstawiciela stosuje się art. 9 ust. 4 ustawy.

Art. 12. Poza przypadkami określonymi w art. 28 ust. 1 rozporządzenia 2137/85, członkostwo w zgrupowaniu ustaje z chwilą ogłoszenia upadłości członka. Do rozliczeń między członkami zgrupowania a zgrupowaniem stosuje się odpowiednio art. 65 Kodeksu spółek han-

dlowych.

Art. 13. 1. Wierzyciel członka zgrupowania może wypowiedzieć umowę zgrupowania na zasadach określonych w art. 62 § 2 i 3 Kodeksu spółek handlowych.

2. Skutkiem wypowiedzenia jest ustanie członkostwa tego członka, którego wypowiedzenie dotyczy.

Art. 14. W braku odmiennego postanowienia umowy zgrupowania lub uchwały jego członków, likwidatorami zgrupowania są jego zarządcy. Uchwała wymaga jednomyślności, chyba że umowa zgrupowania stanowi inaczej.

Tytuł III

Spółka europejska

Dział 1

Założenie spółki europejskiej

Art. 15. W założeniu SE może uczestniczyć, poza spółkami wymienionymi w art. 2 ust. 1-4 rozporządzenia 2157/2001, również spółka, która spełnia wymagania określone w art. 2 ust. 5 rozporządzenia 2157/2001.

Art. 16. 1. Jeżeli SE zakładana przez połączenie ma mieć siedzibę statutową poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uchwałę o połączeniu podejmuje się w drodze jawnego i imiennego głosowania.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, każda akcja ma jeden głos.

Art. 17. 1. Akcjonariusze, którzy głosowali przeciwko uchwale o połączeniu, mogą żądać wykupu swoich akcji.

2. Akcjonariusze składają spółce pisemne żądanie wykupu wraz z dokumentem uprawniającym do wykonywania praw z akcji w terminie dziesięciu dni od dnia powzięcia uchwały o połączeniu.

3. Akcjonariusze spółki publicznej wraz z żądaniem, o którym mowa w ust. 2, składają imienne świadectwo depozytowe wystawione zgodnie z przepisami Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Art. 18. 1. Wykupu akcji dokonuje się po cenie notowanej na rynku regulowanym, według przeciętnego kursu z ostatnich trzech miesięcy przed podjęciem uchwały o połączeniu albo też, gdy akcje nie są notowane na rynku regulowanym, po cenie ustalonej przez biegłego wyznaczonego przez sąd rejestrowy. Wniosek o wyznaczenie biegłego składa zarząd w terminie tygodnia od dnia podjęcia uchwały. Przepisy art. 312 § 5 i 6 Kodeksu spółek handlowych stosuje się odpowiednio. Zarząd ogłasza ustaloną cenę w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim w terminie 14 dni od dnia jej ustalenia. Wykupu dokonuje się za pośrednictwem spółki.

2. Wykupu akcji może dokonać także spółka. Spółka może nabyć w drodze wykupu akcje własne, których liczba, wraz z akcjami własnymi nabytymi dotychczas przez nią, przez jej spółki lub spółdzielnie zależne, lub przez osoby działające na ich rachunek, nie może przekroczyć 25% kapitału zakładowego spółki. Spółka nabywając akcje własne wypłaca cenę wykupu akcjonariuszom w terminie trzech tygodni od dnia jej ogłoszenia przez spółkę.

3. Do wykupu nie stosuje się ograniczeń rozporządzania akcjami, wynikających ze statutu.

4. Osoby, które zamierzają wykupić akcje, wpłacają należność równą cenie wszystkich nabywanych akcji (cena wykupu) na rachunek bankowy spółki w terminie trzech tygodni od dnia ogłoszenia ceny wykupu przez spółkę.

5. Zasady przydziału akcji nabywcom określa uchwała zarządu. Jeżeli wykup obejmuje więcej niż 10% kapitału zakładowego, jest wymagana zgoda rady nadzorczej albo uchwała rady administrującej.

6. W terminie 14 dni od upływu terminu określonego w ust. 4, spół-

ka wypłaca cenę wykupu akcjonariuszom, o których mowa w art. 17 ust. 2, oraz wydaje nabywcom dokumenty uprawniające do wykonywania praw z akcji, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W przypadku gdy przedmiotem wykupu są akcje dopuszczone do publicznego obrotu papierami wartościowymi, przeniesienie tych akcji następuje na podstawie umowy zawartej między akcjonariuszem żądającym wykupu i nabywcą, z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku papierów wartościowych nabywcy zgodnie z przepisami Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Art. 19. 1. Jeżeli spółka uczestnicząca w połączeniu w celu założenia SE, która ma mieć siedzibę statutową poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jest instytucją finansową z siedzibą statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o zamiarze połączenia właściwy organ spółki zawiadamia właściwy organ nadzoru najpóźniej w dniu ogłoszenia planu połączenia.

2. Właściwy organ nadzoru może, w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu połączenia, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić sprzeciw wobec połączenia. Na decyzję organu nadzoru o sprzeciwie spółce przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 20. 1. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, nie może zostać złożony przed upływem terminu do zaskarżenia uchwały o połączeniu, określonego w art. 509 § 2 Kodeksu spółek handlowych.

2. Do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, dołącza się:

- 1) dowód ogłoszenia danych zgodnie z art. 21 rozporządzenia 2157/2001;
- 2) uchwałę o połączeniu w celu założenia SE, podjętą zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych oraz zgodnie z art. 16 ustawy;
- 3) dowód wykupu akcji akcjonariuszy spółki, którzy głosowali przeciwko połączeniu i zażądali wykupu zgodnie z art. 17 ustawy;
- 4) oświadczenie członków zarządu spółki w przedmiocie zaskarżenia

uchwały o połączeniu;

- 5) uchwałę walnego zgromadzenia spółki uczestniczącej zatwierdzającą porozumienie o zaangażowaniu pracowników, jeżeli zgromadzenie zastrzegło sobie prawo zatwierdzenia zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001.

3. Sąd rejestrowy może wydać zaświadczenie, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, mimo wytoczenia powództwa o uchylenie albo o stwierdzenie nieważności uchwały o połączeniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że powództwo to jest oczywiście bezzasadne. W przypadku gdy po wydaniu zaświadczenia sąd prawomocnym orzeczeniem stwierdzi nieważność uchwały o połączeniu albo ją uchyli, akcjonariusz, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną lub uchylonej, może dochodzić jej naprawienia od SE bez względu na winę członków jej organów.

4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na które przysługuje zażalenie. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu rejestrowym ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁵⁾), zwanej dalej „Kodeksem postępowania cywilnego”.

Art. 21. 1. W przypadku przekształcenia spółki akcyjnej w SE stosuje się odpowiednio przepisy art. 552-557, art. 558 § 2 pkt 1-3, art. 560, 561, art. 563 pkt 1-2 i 4-6 oraz art. 567-570 i 578-580 Kodeksu spółek handlowych.

2. Przepisy, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio w razie przekształcenia SE w spółkę akcyjną podlegającą prawu polskiemu zgodnie z art. 66 rozporządzenia 2157/2001.

Art. 22. 1. Do zgłoszenia SE w celu jej wpisu do rejestru dołącza się:

- 1) niezależnie od sposobu założenia – porozumienie o zaangażowaniu pra-

owników, zawarte stosownie do przepisów tytułu IV ustawy albo uchwałę specjalnego zespołu negocjacyjnego o niepodejmowaniu negocjacji albo o ich zakończeniu, podjętą zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy; dokumenty te nie są wymagane, jeżeli zgłoszenie SE następuje po upływie okresu, o którym mowa odpowiednio w art. 77 ust. 1 albo 2;

- 2) w przypadku założenia SE przez połączenie:
  - a) zaświadczenie, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, wystawione dla każdej z uczestniczących spółek przez właściwy organ państwa, którego prawu podlega każda uczestnicząca spółka,
  - b) plan połączenia zatwierdzony przez uchwałę walnego zgromadzenia każdej ze spółek uczestniczących;
- 3) w przypadku założenia holdingowej SE:
  - a) dokumenty pozwalające na stwierdzenie, że są spełnione wymagania określone w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001 lub w art. 15 ustawy,
  - b) plan utworzenia SE oraz opinie biegłego lub biegłych, sporządzone zgodnie z art. 32 rozporządzenia 2157/2001,
  - c) uchwałę walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników każdej ze spółek uczestniczących o zatwierdzeniu planu utworzenia SE,
  - d) oświadczenia właściwych organów spółek uczestniczących stwierdzające, że w terminie określonym w art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2157/2001 został wniesiony minimalny procent akcji lub udziałów tych spółek, określony w planie założenia SE,
  - e) oświadczenie właściwych organów spółek uczestniczących stwierdzające, że przeciwko uchwale o zatwierdzeniu planu utworzenia SE nie wytoczono powództwa o jej uchylenie lub stwierdzenie jej nieważności,

- f) uchwałę walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników spółki uczestniczącej, zatwierdzającą porozumienie o zaangażowaniu pracowników, jeżeli zgromadzenie zastrzegło sobie prawo zatwierdzenia zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia 2157/2001;
- 4) w przypadku założenia zależnej SE – dokumenty pozwalające na stwierdzenie, że są spełnione wymagania określone w art. 2 ust. 3 rozporządzenia 2157/2001 lub w art. 15 ustawy;
- 5) w przypadku założenia SE przez przekształcenie spółki akcyjnej podlegającej prawu polskiemu:
  - a) dokumenty pozwalające na stwierdzenie, że są spełnione wymagania określone w art. 2 ust. 4 rozporządzenia 2157/2001 lub w art. 15 ustawy,
  - b) plan przekształcenia i sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 37 ust. 4 rozporządzenia 2157/2001,
  - c) opinię biegłych sporządzoną zgodnie z art. 37 ust. 6 rozporządzenia 2157/2001,
  - d) uchwałę o przekształceniu podjętą zgodnie z art. 37 ust. 7 rozporządzenia 2157/2001.

2. Jeżeli dokumenty, o których mowa w ust. 1, są sporządzone w języku obcym, dołącza się również ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Dział 2

Organy spółki europejskiej

Rozdział 1

System dualistyczny

Art. 23. 1. Niezależnie od kompetencji przysługujących w tym zakresie radzie nadzorczej, członek zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez walne zgromadzenie.

2. Statut SE może przewidywać, że członkowie zarządu są powoływani lub odwoływani przez walne zgromadzenie.

Art. 24. Członek rady nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania czynności członka zarządu, który został odwołany, złożył rezygnację albo z innych przyczyn nie może sprawować swoich funkcji w radzie nadzorczej, może wykonywać te czynności przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące.

Art. 25. Rada nadzorcza SE składa się co najmniej z trzech członków, a jeżeli SE jest spółką publiczną – co najmniej z pięciu członków.

Art. 26. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, każdy członek rady nadzorczej może żądać od członków zarządu i pracowników SE przedstawienia radzie nadzorczej na jej najbliższym posiedzeniu dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień.

Rozdział 2

System monistyczny

Art. 27. Jeżeli w statucie SE przyjęto system monistyczny zgodnie z art. 38 rozporządzenia 2157/2001, stosuje się przepisy tego rozporządzenia oraz niniejszego rozdziału. W takim przypadku w SE ustanawia się radę administrującą.

Art. 28. 1. Rada administrująca prowadzi sprawy SE i reprezentuje SE oraz sprawuje stały nadzór nad jej działalnością.

2. Do kompetencji rady administrującej należą także wszystkie sprawy nie za-

strzeżone przez ustawy lub statut dla walnego zgromadzenia.

Art. 29. 1. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do rady administrującej SE i jej członków stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych oraz odrębnych ustaw o zarządzie i radzie nadzorczej oraz ich członkach. W razie wątpliwości, czy do rady administrującej lub jej członków należy stosować przepisy o zarządzie czy o radzie nadzorczej, stosuje się przepisy o zarządzie i jego członkach.

2. Nie stosuje się przepisów art. 378, 381-384, art. 385 § 1-2, art. 386-387, art. 388 § 1 i 4 oraz art. 389-391 Kodeksu spółek handlowych.

Art. 30. 1. Rada administrująca może powierzyć prowadzenie spraw SE dyrektorowi wykonawczemu albo dyrektorom wykonawczym (delegacja kompetencji), chyba że ustawa lub statut stanowi inaczej. Rada administrująca może w każdym czasie zmienić albo cofnąć delegację kompetencji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym.

2. Delegacja kompetencji, jej zmiana albo cofnięcie wymaga uchwały rady administrującej.

Art. 31. 1. Do wyłącznych kompetencji rady administrującej w zakresie prowadzenia spraw SE należy podejmowanie uchwał w sprawach:

- 1) powoływania i odwoływania dyrektorów wykonawczych;
- 2) ustalania wynagrodzenia dyrektorów wykonawczych;
- 3) ustalania rocznych i wieloletnich planów biznesowych;
- 4) wyrażania zgody na wypłatę akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego;
- 5) przyjęcia sprawozdania z działalności SE i sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, w celu przedstawienia ich zwyczajnemu walnemu zgromadzeniu do rozpatrzenia i zatwierdzenia;

- 6) oznaczania ceny emisyjnej nowych akcji w przypadku upoważnienia, o którym mowa w art. 432 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych;
  - 7) dokonywania czynności zastrzeżonych w art. 433 § 5 zdanie drugie i trzecie Kodeksu spółek handlowych dla zarządu i rady nadzorczej;
  - 8) dokonywania czynności określonych w art. 436 § 3 i 4 Kodeksu spółek handlowych;
  - 9) dokonywania czynności zastrzeżonych w art. 444-447 Kodeksu spółek handlowych dla zarządu i rady nadzorczej;
  - 10) zawierania przez SE, będącą spółką zależną, umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady administrującej, dyrektorem wykonawczym, prokurentem albo likwidatorem spółki dominującej;
  - 11) innych sprawach, zastrzeżonych w statucie do wyłącznej kompetencji rady administrującej.
2. Do kompetencji rady administrującej należy także:
- 1) podejmowanie uchwał w sprawie obniżenia kapitału zakładowego lub umorzenia akcji własnych w przypadkach, w których na podstawie odrębnych przepisów nie jest do tego właściwe walne zgromadzenie;
  - 2) podejmowanie uchwał w sprawie zwoływania walnego zgromadzenia oraz udzielanie i odwoływanie prokury, chyba że ustawa lub statut stanowi inaczej.

Art. 32. 1. Rada administrująca wykonuje swoje kompetencje kolegialnie, chyba że statut stanowi inaczej.

2. W celu wykonania swoich kompetencji rada administrująca może badać wszystkie dokumenty SE, żądać od dyrektora lub dyrektorów wykonawczych oraz pracowników sprawozdań lub wyjaśnień oraz dokonywać rewizji majątku SE. Przedstawienia radzie administrującej na jej najbliższym posiedzeniu dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień może żądać

również każdy członek rady administrującej.

3. Z zastrzeżeniem art. 31 oraz postanowień statutu, rada administrująca może przekazać określone kompetencje komitetowi albo komitetom składającym się co najmniej z dwóch jej członków. W Komitecie sprawującym nadzór nad działalnością SE nie może uczestniczyć członek rady administrującej będący dyrektorem wykonawczym.

4. Statut określa komitety rady administrującej. Nie dotyczy to komitetów, w których skład wchodzi dyrektorzy wykonawczy nie będący członkami rady administrującej. Do kompetencji tych komitetów należy wyłącznie przygotowywanie lub wykonywanie uchwał rady administrującej.

Art. 33. 1. Rada administrująca składa się co najmniej z trzech, a w spółce publicznej co najmniej z pięciu członków.

2. Członkowie rady administrującej są odwoływani przez walne zgromadzenie, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 34. 1. Członek rady administrującej lub dyrektor wykonawczy może żądać zwołania posiedzenia rady administrującej, podając proponowany porządek obrad. Przewodniczący rady administrującej zwołuje posiedzenie w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania.

2. Jeżeli przewodniczący rady administrującej nie zwoła posiedzenia zgodnie z ust. 1, wnioskodawca może je zwołać samodzielnie, podając datę, miejsce i proponowany porządek obrad.

3. Dyrektor wykonawczy odpowiedzialny za sprawy finansowe SE lub przewodniczący rady administrującej, w terminie, o którym mowa w ust. 1, zwołuje posiedzenie rady administrującej w razie zajścia okoliczności, o których mowa w art. 397 Kodeksu spółek handlowych.

Art. 35. 1. Rada administrująca podejmuje uchwały, jeżeli wszyscy jej członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu.

2. Podejmowanie uchwał w trybie określonym w art. 388 § 2 i 3 Kodeksu spół-

ek handlowych nie dotyczy wyborów przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady administrującej oraz powołania i odwołania dyrektora wykonawczego.

Art. 36. 1. Organizację i sposób wykonywania czynności rady administrującej określa jej regulamin.

2. Regulamin rady administrującej uchwała walne zgromadzenie, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 37. 1. Wobec SE członkowie rady administrującej podlegają ograniczeniom ustanowionym w niniejszym dziale, statucie, regulaminie rady administrującej oraz uchwałach walnego zgromadzenia.

2. Walne zgromadzenie nie może wydawać radzie administrującej wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw SE.

Art. 38. W umowie między SE a członkiem rady administrującej, jak również w sporze z nim, SE reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą walnego zgromadzenia.

Art. 39. Członek rady administrującej nie może bez zgody walnego zgromadzenia zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej oraz jako członek organu zarządzającego lub nadzorującego jej działalność, lub jako dyrektor wykonawczy spółki kapitałowej, ani uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu zarządzającego lub nadzorującego jej działalność. Dotyczy to także udziału w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka rady administrującej co najmniej 10% udziałów albo akcji lub prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu albo rady administrującej w takiej spółce.

Art. 40. 1. Rada administrująca może powołać jednego albo większą liczbę dyrektorów wykonawczych. Do dyrektorów wykonawczych stosuje się art. 18 Kodeksu spółek handlowych.

2. Liczbę dyrektorów wykonawczych i ich kompetencje określa uchwała rady

administrującej, chyba że statut stanowi inaczej.

3. Dyrektorem wykonawczym może być członek rady administrującej lub osoba spoza jej składu; jednakże rada administrująca powinna co najmniej w połowie składać się z członków niebędących dyrektorami wykonawczymi. Statut może przewidywać surowsze wymagania w tym zakresie.

4. Jeżeli powołano dwóch lub więcej dyrektorów wykonawczych, regulamin, o którym mowa w art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze, może przyznać jednemu z nich określone kompetencje w zakresie kierowania pracami dyrektorów wykonawczych (generalny dyrektor wykonawczy), a także przewidywać, że w razie równości głosów o wyniku głosowania decyduje jego głos.

5. Generalny dyrektor wykonawczy nie może być przewodniczącym rady administrującej, chyba że statut stanowi inaczej. Ograniczenie to stosuje się również w przypadku, gdy w SE jest tylko jeden dyrektor wykonawczy.

Art. 41. 1. Dyrektor wykonawczy może być w każdym czasie odwołany przez radę administrującą. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego będącego podstawą pełnienia funkcji dyrektora wykonawczego.

2. Odwołanie z rady administrującej członka będącego dyrektorem wykonawczym jest równoznaczne z odwołaniem z funkcji dyrektora wykonawczego, chyba że akt odwołania stanowi inaczej.

3. Odwołany dyrektor wykonawczy składa wyjaśnienia przed zatwierdzeniem przez radę administrującą sprawozdania dyrektorów wykonawczych z wykonania obowiązków, jak również wyjaśnienia w toku przygotowywania przez radę administrującą sprawozdania z działalności SE i sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, obejmujących okres pełnienia przez niego funkcji dyrektora wykonawczego, chyba że akt odwołania stanowi inaczej.

Art. 42. 1. Organizację i sposób wykonywania czynności przez dyrektorów wykonawczych określa regulamin uchwalany przez radę administrującą. Dyrektorzy wykonawczy składają radzie administrującej, w terminie trzech miesięcy po upływie każdego roku obrotowego, łączne

sprawozdanie z wykonania obowiązków.

2. Wobec SE dyrektorzy wykonawczy podlegają ograniczeniom ustanowionym w niniejszym dziale, statucie, regulaminie określającym organizację i sposób wykonywania czynności przez dyrektorów wykonawczych oraz uchwałach rady administrującej.

3. Rada administrująca może wydawać dyrektorom wykonawczym wiążące polecenia dotyczące prowadzenia spraw SE. Walne zgromadzenie nie może wydawać dyrektorom wykonawczym wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw SE.

Art. 43. 1. Uprawnienia dyrektorów wykonawczych nie będących członkami rady administrującej do reprezentowania SE obejmują wszystkie czynności sądowe i pozasądowe związane z zakresem spraw powierzonych im do prowadzenia. Statut może ograniczać te uprawnienia ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

2. Do dyrektorów wykonawczych stosuje się art. 373 Kodeksu spółek handlowych.

3. Dyrektorzy wykonawczy mający prawo reprezentowania SE podlegają wpisowi do rejestru z określeniem sposobu i zakresu reprezentacji.

Art. 44. 1. Wynagrodzenie dyrektorów wykonawczych ustala rada administrująca w uchwale podjętej przy udziale wyłącznie tych jej członków, którzy nie są dyrektorami wykonawczymi.

2. Walne zgromadzenie może upoważnić członków rady administrującej, nie będących dyrektorami wykonawczymi, do ustalenia, że wynagrodzenie dyrektorów wykonawczych obejmuje również prawo do określonego udziału w zysku rocznym SE, który jest przeznaczony do podziału między akcjonariuszy zgodnie z art. 347 § 1 Kodeksu spółek handlowych.

Art. 45. W umowie między SE a dyrektorami wykonawczymi, jak również w sporze z nimi, spółkę reprezentuje członek rady administrującej nie będący dyrektorem wykonawczym.

Art. 46. 1. Do dyrektorów wykonawczych stosuje się art. 377 Kodeksu spółek handlo-

wych.

2. Dyrektorzy wykonawczy nie mogą bez zgody SE zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej oraz jako członek organu zarządzającego lub nadzorującego jej działalność, lub jako dyrektor wykonawczy spółki kapitałowej, ani uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu zarządzającego lub nadzorującego jej działalność. Dotyczy to także udziału w konkurencyjnej spółce kapitałowej w przypadku posiadania w niej przez dyrektora wykonawczego co najmniej 10% udziałów albo akcji lub prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu albo rady administrującej w takiej spółce.

3. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, zgody, o której mowa w ust. 2, udziela rada administrująca w uchwale podjętej przy udziale wyłącznie tych jej członków, którzy nie są dyrektorami wykonawczymi.

Art. 47. 1. Do odpowiedzialności cywilnoprawnej członków rady administrującej stosuje się odpowiednio przepisy art. 479-481 i 483-490 Kodeksu spółek handlowych.

2. Do odpowiedzialności cywilnoprawnej dyrektorów wykonawczych stosuje się odpowiednio przepisy art. 481 i 483-490 Kodeksu spółek handlowych.

Dział 3

Przeniesienie siedziby statutowej spółki europejskiej

Art. 48. Akcjonariusze, którzy głosowali przeciwko uchwale o przeniesieniu siedziby statutowej SE z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego, mogą żądać wykupu swoich akcji. Przepisy art. 16-18 stosuje się odpowiednio.

Art. 49. Powództwo o uchylenie albo o stwierdzenie nieważności uchwały, o której

mowa w art. 48, może być wytoczone nie później niż w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały.

Art. 50. Wierzyciele, których roszczenia powstały przed dniem ogłoszenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej SE poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, i którzy zgłosili swoje roszczenia w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej oraz uprawdopodobnili, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przeniesienie siedziby statutowej, mogą żądać zaspokojenia lub zabezpieczenia swoich roszczeń.

Art. 51. 1. Jeżeli SE, która zamierza przenieść siedzibę statutową z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego, jest instytucją finansową, o zamiarze przeniesienia siedziby statutowej właściwy organ SE zawiadamia właściwy organ nadzoru najpóźniej w dniu ogłoszenia planu przeniesienia siedziby statutowej.

2. Właściwy organ nadzoru może, w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu przeniesienia siedziby statutowej, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić sprzeciw wobec przeniesienia siedziby statutowej. Na decyzję organu nadzoru o sprzeciwie SE przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 52. 1. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, nie może zostać złożony przed upływem terminu do zaskarżenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej, określonego w art. 49.

2. Do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, dołącza się następujące dokumenty:

- 1) uchwałę o przeniesieniu siedziby statutowej SE;
- 2) plan przeniesienia siedziby statutowej SE i sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia 2157/2001;
- 3) dowód wykupu akcji akcjonariuszy, którzy głosowali przeciwko przeniesieniu siedziby statutowej i zażądali wykupu;

- 4) oświadczenie członków zarządu albo rady administrującej SE w przedmiocie zaskarżenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej;
- 5) dowód zabezpieczenia albo zaspokojenia roszczeń wierzycieli zgodnie z art. 50.

3. Sąd rejestrowy może wydać zaświadczenie, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, mimo wytoczenia powództwa o uchylenie albo o stwierdzenie nieważności uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że powództwo to jest oczywiście bezzasadne. W przypadku gdy po wydaniu zaświadczenia sąd prawomocnym orzeczeniem stwierdzi nieważność tej uchwały albo ją uchyli, akcjonariusz, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną lub uchylonej, może dochodzić jej naprawienia od SE bez względu na winę członków jej organów.

4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na które przysługuje zażalenie. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rejestrowym.

Art. 53. 1. Wniosek o wpis do rejestru SE, przenoszącej siedzibę statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powinien zawierać dane, o których mowa w art. 318 pkt 1-5, 7-8 i 10-12 oraz art. 319 § 1 Kodeksu spółek handlowych. Do zgłoszenia dołącza się:

- 1) statut SE w formie aktu notarialnego, zgodny z obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej przepisami o SE;
- 2) zaświadczenie, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, wystawione przez właściwy organ państwa, którego prawo stosuje się do SE.

2. Jeżeli dokumenty, o których mowa w ust. 1, są sporządzone w języku obcym, dołącza się również ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Art. 54. 1. Jeżeli główny zarząd SE z siedzibą statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się w innym państwie członkowskim, sąd rejestrowy z urzędu lub na wniosek osób zainteresowanych wzywa SE do przywrócenia w określonym terminie zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu w ten sposób, że:

- 1) przeniesie ona zarząd główny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo
- 2) przeniesie ona swoją siedzibę statutową do państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej zarząd główny, zgodnie z art. 8 rozporządzenia 2157/2001.

2. Jeżeli SE w wyznaczonym terminie nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy nałoży grzywnę przewidzianą w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. Przepisów art. 1052 zdanie drugie i art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien SE nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może ustanowić dla niej kuratora na okres nie przekraczający trzech miesięcy. Kurator jest obowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu SE. Sąd rejestrowy może na wniosek właściwego organu SE albo akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 10% kapitału zakładowego SE odwołać kuratora przed upływem terminu, na który został powołany, jeżeli zostaną podjęte czynności zmierzające do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu. Do kuratora ustanowionego dla SE stosuje się przepisy art. 26 ust. 2 i 3, art. 30 i art. 31 ust. 2 oraz art. 32 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, z późn. zm.⁶⁾).

Art. 55. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien lub ustanowienia kuratora, SE nie przywróci zgodności swojej siedziby statutowej i głównego zarządu, sąd rejestrowy z urzędu orzeka o rozwiązaniu SE i ustanawia likwidatora.

Art. 56. 1. Na postanowienia sądu rejestrowego w sprawach wezwania do przywrócenia

zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego, zastosowania grzywien, ustanowienia kuratora, jego odwołania, odmowy jego odwołania i rozwiązania SE przysługuje zażalenie.

2. Wniesienie zażalenia na postanowienie w sprawie wezwania do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego wstrzymuje bieg terminu wyznaczonego w celu usunięcia niezgodności.

Art. 57. Do postępowania przewidzianego w art. 54-56 w sprawach nieuregulowanych w tych przepisach stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Tytuł IV

Zaangażowanie pracowników w spółce europejskiej

Dział 1

Przepisy ogólne

Art. 58. Użyte w tytule IV określenia oznaczają:

- 1) spółka zależna – przedsiębiorca, na którego inna spółka wywiera dominujący wpływ w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. Nr 62, poz. 556 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959), zwanej dalej „ustawą o europejskich radach zakładowych”, dotyczący przedsiębiorcy sprawującego kontrolę nad innym przedsiębiorcą;
- 2) zakład pracy – jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą w oparciu o wydzielony zespół środków ludzkich i materialnych;
- 3) zainteresowana spółka zależna lub zakład pracy – spółka zależna lub zakład pracy spółki uczestniczącej, która ma się stać spółką zależną lub za-

- kładem pracy SE w związku z jej utworzeniem;
- 4) pracownik – osoba uznawana za pracownika przez prawo danego państwa członkowskiego, które znajduje zastosowanie do stosunków pracy w spółce lub zakładzie pracy zatrudniających tę osobę;
  - 5) przedstawiciel pracowników – przedstawiciel pracowników w rozumieniu prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z praktyką tego państwa;
  - 6) specjalny zespół negocjacyjny – zespół utworzony zgodnie z przepisami działu 2 niniejszego tytułu w celu zawarcia z właściwym organem spółek uczestniczących porozumienia w sprawie zasad zaangażowania pracowników w SE;
  - 7) organ przedstawicielski – organ reprezentujący pracowników, utworzony na mocy porozumienia, o którym mowa w dziale 3 niniejszego tytułu lub na mocy przepisów działu 4 niniejszego tytułu;
  - 8) zaangażowanie pracowników – zapewnienie prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa, umożliwiające im wywieranie wpływu na decyzje podejmowane w SE;
  - 9) informowanie – informowanie organu przedstawicielskiego lub, w razie niepowołania takiego organu, ustanowionych w inny sposób przedstawicieli pracowników, w sprawach dotyczących SE oraz jej spółek zależnych i zakładów pracy mających siedzibę w różnych państwach członkowskich, jak również w sprawach wykraczających poza uprawnienia organów spółek zależnych lub zakładów pracy podejmujących decyzje w danych państwach członkowskich, w zakresie, formie i terminie umożliwiającym organowi przedstawicielskiemu lub ustanowionym w inny sposób przedstawicielom pracowników przeanalizowanie dostarczonych informacji i przygotowanie się do konsultacji z właściwym organem SE;
  - 10) konsultacje – wymiana poglądów i podjęcie dialogu między organem przedstawicielskim lub ustanowionymi w inny sposób przedstawicielami pracowników a właściwym organem SE w zakresie, formie i terminie,

umożliwiającym wzięcie pod uwagę opinii wydanej po ich zakończeniu przy podejmowaniu decyzji w SE;

- 11) uczestnictwo – wpływ organu przedstawicielskiego lub ustanowionych w inny sposób przedstawicieli pracowników na sprawy SE przez prawo wyboru lub wyznaczenia pewnej liczby członków do rady nadzorczej albo rady administrującej SE albo prawo ich rekomendowania lub prawo sprzeciwienia się wyznaczeniu niektórych albo wszystkich członków tych organów;
- 12) dane identyfikacyjne – nazwa lub firma spółki uczestniczącej, spółki zależnej i zakładu pracy oraz ich siedziba, a jeżeli posiadają one numer identyfikacyjny lub są zarejestrowane w rejestrze, także ten numer identyfikacyjny lub numer w rejestrze.

Dział 2

Specjalny zespół negocjacyjny

Rozdział 1

Zadania specjalnego zespołu negocjacyjnego

Art. 59. 1. Zadaniem specjalnego zespołu negocjacyjnego jest zawarcie z właściwymi organami spółek uczestniczących porozumienia w sprawie zasad zaangażowania pracowników w SE.

2. Specjalny zespół negocjacyjny reprezentuje pracowników zatrudnionych w spółkach uczestniczących oraz w zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach pracy mających wejść w skład SE.

Rozdział 2

Utworzenie specjalnego zespołu negocjacyjnego

Art. 60. Specjalny zespół negocjacyjny powołuje się niezwłocznie po sporządzeniu planu utworzenia SE i opublikowaniu przez właściwe organy spółek uczestniczących planu połączenia, utworzenia holdingowej SE, zależnej SE albo przekształcenia spółki akcyjnej w SE, zgodnie z przepisami rozporządzenia 2157/2001.

Art. 61. 1. Spółki uczestniczące określają dzień rozpoczęcia postępowania zmierzającego do utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego. Powinien to być ten sam dzień dla wszystkich spółek uczestniczących.

2. W celu rozpoczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, spółka uczestnicząca przedstawia przedstawicielom pracowników, a w razie ich nieustanowienia – pracownikom, w sposób przyjęty w tej spółce, informacje dotyczące:

- 1) danych identyfikacyjnych tej spółki, zainteresowanych spółek zależnych i zakładów pracy;
- 2) liczby pracowników zatrudnionych w każdej ze spółek uczestniczących, zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach pracy.

Art. 62. 1. W celu określenia podstawy podziału miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym, przypadających pracownikom z danego państwa członkowskiego, spółka uczestnicząca ustala liczbę pracowników na dzień rozpoczęcia postępowania, o którym mowa w art. 61 ust. 1.

2. Jeżeli w okresie od dnia ustalenia liczby pracowników, o którym mowa w ust. 1, do dnia powołania specjalnego zespołu negocjacyjnego, liczba tych pracowników ulegnie istotnej zmianie, to podział miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym również ulega zmianie, przy zachowaniu warunków określonych w art. 63.

3. Przy ustalaniu liczby pracowników uwzględnia się zarówno osoby zatrudnione w pełnym, jak i niepełnym wymiarze czasu pracy w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Art. 63. Członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego są wybierani lub wyznaczani w każdym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego.

Art. 64. 1. Na każdą grupę pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim, obejmującą 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem w spółkach uczestniczących oraz zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach pracy we wszystkich państwach członkowskich, przypada jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym.

2. W przypadku gdy liczba pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim jest mniejsza od liczby stanowiącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem, to jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym przypada w tym państwie na grupę pracowników liczącą mniej niż 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem.

3. W przypadku gdy liczba pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim jest większa od liczby stanowiącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem, to jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym przypada na każdą następną grupę pracowników rozpoczynającą tworzenie kolejnej grupy pracowników liczącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem.

4. W przypadku gdy SE jest tworzona w drodze połączenia spółek, w wyniku którego jedna lub więcej spółek uczestniczących utraci z dniem rejestracji SE osobowość prawną, pracownicy takiej spółki mają prawo wyboru lub wyznaczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego dodatkowo jednego członka specjalnego zespołu negocjacyjnego, przy czym nie może to prowadzić do sytuacji, aby w składzie tego zespołu pracownicy takiej spółki byli podwójnie reprezentowani.

5. Liczba dodatkowych członków specjalnego zespołu negocjacyjnego pochodzących z danego państwa członkowskiego nie może przekroczyć 20% członków tego zespołu wybranych lub wyznaczonych zgodnie z ust. 1-3.

6. Jeżeli liczba spółek uczestniczących tracących osobowość prawną, o których mowa w ust. 4, przewyższa liczbę dostępnych dodatkowych miejsc, to dodatkowe miejsca przydziela się tym spółkom w kolejności zmniejszającej się liczby pracowników zatrudnionych w każdej z tych spółek.

Art. 65. 1. W przypadku gdy pracownicy spółek uczestniczących oraz zainteresowanych spółek zależnych i zakładów pracy, mających wejść w skład SE, są zatrudnieni w Rzeczypospolitej Polskiej u jednego pracodawcy, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wyznacza reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa w rozumieniu art. 241^{25a} § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁷⁾), zwanej dalej „Kodeksem pracy”. Przepisy art. 241^{25a} § 3-5 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio. W przypadku braku takiej organizacji, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi.

2. W przypadku gdy u jednego pracodawcy działa więcej niż jedna reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa, organizacje te wyznaczają wspólnie członków specjalnego zespołu negocjacyjnego.

3. Właściwy organ spółki uczestniczącej oraz zainteresowanej spółki zależnej określa termin wyznaczenia członków specjalnego zespołu negocjacyjnego w trybie, o którym mowa w ust. 1 i 2.

4. Jeżeli porozumienie między reprezentatywnymi zakładowymi organizacjami związkowymi, o których mowa w ust. 2, nie zostanie osiągnięte, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi spośród kandydatów zgłoszonych przez reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe. W przypadku gdy reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe nie zgłoszą kandydatów, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi.

5. Członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą zostać przedstawiciele organizacji związkowej reprezentatywnej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.⁸⁾) niebędący pracownikami spółki uczestniczącej, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu pracy, rekomendowani przez tę organizację.

6. Większość w specjalnym zespole negocjacyjnym powinni stanowić pracownicy spółek uczestniczących, zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów pracy.

7. Organizacje związkowe, o których mowa w ust. 5, mogą delegować swoich przedstawicieli do uczestniczenia w czynnościach związanych z przeprowadzeniem wyborów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego.

Art. 66. 1. Wybory członków specjalnego zespołu negocjacyjnego organizuje właściwy organ spółki uczestniczącej, spółki zależnej lub kierownictwo zakładu pracy, powiadamiając pracowników, zakładowe organizacje związkowe oraz organizacje związkowe, o których mowa w art. 65 ust. 5, o terminie i sposobie ich przeprowadzenia nie później niż na 14 dni przed dniem wyborów, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

2. Wybory są bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Uchwały o wyborze członków specjalnego zespołu negocjacyjnego są podejmowane bezwzględną większością głosów.

3. Wybory są ważne, jeżeli uczestniczyło w nich co najmniej 50% pracowników.

4. W przypadku gdy w wyborach nie uczestniczyło co najmniej 50% pracowników, po upływie miesiąca od dnia wyborów przeprowadza się ponowne wybory, które są ważne bez względu na liczbę uczestniczących w nich pracowników.

Art. 67. 1. W skład specjalnego zespołu negocjacyjnego wchodzi kandydaci, którzy otrzymają kolejno największą liczbę głosów.

2. W przypadku gdy kandydaci otrzymają równą liczbę głosów, a liczba miejsc pozostających do obsadzenia jest mniejsza od liczby tych kandydatów, wyboru członka specjalnego zespołu negocjacyjnego dokonuje ponownie zebranie załogi spośród tych kandydatów.

Art. 68. 1. W przypadku gdy pracownicy spółek i zakładów pracy, o których mowa w art. 65 ust. 1, są zatrudnieni u więcej niż jednego pracodawcy, spółki uczestniczące, zarejestrowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonują podziału przypadających zatrudnionym

w Rzeczypospolitej Polskiej pracownikom miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym między poszczególnych pracodawców, stosownie do wielkości zatrudnienia w każdym z nich, tak, aby w miarę możliwości z każdej spółki uczestniczącej był wyznaczony lub wybrany co najmniej jeden członek specjalnego zespołu negocjacyjnego.

2. Do powołania członków specjalnego zespołu negocjacyjnego u poszczególnych pracodawców stosuje się przepisy art. 65.

3. Członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentują ogół pracowników zatrudnionych w spółkach i zakładach pracy, o których mowa w art. 65 ust. 1.

Art. 69. 1. Mandat członka specjalnego zespołu negocjacyjnego będącego pracownikiem spółki uczestniczącej, spółki zależnej lub zakładu pracy mających wejść w skład SE wygasa w razie ustania stosunku pracy lub zrzeczenia się funkcji.

2. Mandat członka specjalnego zespołu negocjacyjnego będącego przedstawicielem reprezentatywnej organizacji związkowej, o której mowa w art. 65 ust. 5, wygasa w razie zrzeczenia się funkcji lub cofnięcia rekomendacji przez tę organizację.

3. W razie wygaśnięcia mandatu członka specjalnego zespołu negocjacyjnego, skład tego zespołu uzupełnia się odpowiednio w trybie określonym w art. 65 i 66.

Art. 70. Spółki uczestniczące, zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie udostępniają wykaz osób wyznaczonych lub wybranych na członków specjalnego zespołu negocjacyjnego spółkom uczestniczącym z innych państw członkowskich.

Dział 3

Porozumienie w sprawie zaangażowania pracowników w spółce europejskiej

Art. 71. 1. W terminie 14 dni od dnia powołania specjalnego zespołu negocjacyjnego, spółki uczestniczące zwołują pierwsze zebranie zespołu w celu zawarcia porozumienia, określa-

jącego zasady zaangażowania pracowników w SE, zwanego dalej „porozumieniem”.

2. Specjalny zespół negocjacyjny wybiera ze swojego grona przewodniczącego oraz uchwała wewnętrzny regulamin.

3. Przy wykonywaniu zadań specjalny zespół negocjacyjny może korzystać z pomocy powołanych przez siebie ekspertów.

4. Na wniosek specjalnego zespołu negocjacyjnego eksperci mogą uczestniczyć w negocjacjach w charakterze doradców zespołu.

Art. 72. Właściwe organy spółek uczestniczących są obowiązane do bieżącego przedstawiania specjalnemu zespołowi negocjacyjnemu informacji o planach i przebiegu tworzenia SE do dnia jej rejestracji.

Art. 73. Koszty związane z utworzeniem i działalnością specjalnego zespołu negocjacyjnego ponoszą spółki uczestniczące na zasadach określonych w zawartym przez nie porozumieniu.

Art. 74. 1. W przypadku niezawarcia porozumienia, koszty:

- 1) podróży służbowych członków specjalnego zespołu negocjacyjnego w związku z pracą w zespole ponosi spółka uczestnicząca, jeżeli członek zespołu jest pracownikiem tej spółki albo jej spółki zależnej lub zakładu pracy, albo też osobą nie będącą pracownikiem, wyznaczoną lub wybraną do zespołu przez pracowników jednej z tych jednostek organizacyjnych;
- 2) pozostałe koszty ponoszą spółki uczestniczące proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników, włączając pracowników zatrudnionych przez ich spółki zależne i zakłady pracy.

2. Jeżeli specjalny zespół negocjacyjny korzysta z pomocy ekspertów, obowiązek pokrycia kosztów ogranicza się do kosztów pomocy udzielonej przez jednego eksperta, chyba że spółki uczestniczące i specjalny zespół negocjacyjny postanowią inaczej.

Art. 75. 1. Specjalny zespół negocjacyjny podejmuje decyzje w drodze uchwały, bezwzględną większością głosów, pod warunkiem, że większość ta oznacza większość reprezentowanych pracowników, z zastrzeżeniem art. 76.

2. Każdemu członkowi specjalnego zespołu negocjacyjnego przysługuje jeden głos.

3. Liczbę pracowników reprezentowanych przez każdego z członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, wybranych przez pracowników tej samej spółki uczestniczącej lub tej samej zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu pracy, ustala się przez podzielenie liczby pracowników zatrudnionych w tej spółce uczestniczącej, zainteresowanej spółce zależnej i zakładzie pracy w danym państwie członkowskim na dzień głosowania przez liczbę członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wyznaczonych lub wybranych w tych spółkach i zakładach pracy. W pozostałych przypadkach członek reprezentuje pracowników spółki uczestniczącej, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu pracy, w których został wybrany.

Art. 76. 1. W przypadku gdy SE ma być utworzona przez połączenie spółek, jeżeli uprawnienie do uczestnictwa przysługuje co najmniej jednej czwartej ogólnej liczby pracowników spółek uczestniczących, wyrażenie zgody w porozumieniu na ograniczenie uprawnień do uczestnictwa pracowników SE w porównaniu z poziomem tych uprawnień w spółkach uczestniczących, wymaga większości dwóch trzecich głosów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, reprezentujących co najmniej dwie trzecie ogólnej liczby pracowników, w tym głosów członków reprezentujących pracowników zatrudnionych co najmniej w dwóch państwach członkowskich.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy SE ma być utworzona jako holdingowa SE albo zależna SE, jeżeli uprawnienie do uczestnictwa przysługuje co najmniej połowie ogólnej liczby pracowników spółek uczestniczących.

3. Przez ograniczenie uprawnień do uczestnictwa rozumie się obniżenie liczby członków w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE, w porównaniu z najwyższą ich liczbą w tych organach spółek uczestniczących.

Art. 77. 1. Negocjacje prowadzone przez specjalny zespół negocjacyjny ze spółkami

uczestniczącymi w celu zawarcia porozumienia mogą trwać przez okres do sześciu miesięcy od dnia zwołania pierwszego zebrania zespołu.

2. Prowadzący negocjacje mogą wspólnie zdecydować o przedłużeniu ich trwania do roku.

Art. 78. Specjalny zespół negocjacyjny oraz spółki uczestniczące prowadzą negocjacje w dobrej wierze w sposób zmierzający do zawarcia porozumienia.

Art. 79. W przypadku wystąpienia trudności w negocjacjach, strony mogą powołać mediatora, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 i 11¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. Nr 55, poz. 236, z późn. zm.⁹⁾), jeżeli statutowa siedziba SE ma być zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 80. 1. Właściwe organy spółek uczestniczących oraz specjalny zespół negocjacyjny zawierają porozumienie w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

2. Porozumienie podpisują osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu spółek uczestniczących oraz przewodniczący specjalnego zespołu negocjacyjnego i co najmniej jeden członek tego zespołu.

3. Porozumienie dotyczy wszystkich pracowników SE.

Art. 81. 1. Specjalny zespół negocjacyjny może podjąć uchwałę o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia. Specjalny zespół negocjacyjny niezwłocznie zawiadamia spółki uczestniczące o treści tej uchwały. W przypadku podjęcia uchwały o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia nie stosuje się przepisów działu 4 niniejszego tytułu.

2. Do podjęcia uchwały o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia jest wymagana większość dwóch trzecich głosów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentujących co najmniej dwie trzecie liczby pracowników, w tym głosy członków reprezentujących pracowników zatrudnionych w co najmniej dwóch pań-

stwach członkowskich.

3. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, wobec pracowników zatrudnionych w SE stosuje się przepisy danego państwa członkowskiego dotyczące konsultacji i informowania pracowników.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku utworzenia SE w drodze przekształcenia, jeżeli w spółce, która ma być przekształcana jest zapewnione uczestnictwo pracowników.

5. Specjalny zespół negocjacyjny zbiera się ponownie na pisemny wniosek co najmniej 10% pracowników zatrudnionych w SE, jej spółkach zależnych i zakładach pracy lub ich przedstawicieli – po dwóch latach od podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, chyba że specjalny zespół negocjacyjny i SE ustalą krótszy termin. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w wyniku ponownych negocjacji nie stosuje się przepisów działu 4 niniejszego tytułu.

Art. 82. 1. Porozumienie określa w szczególności:

- 1) zakres jego stosowania;
- 2) skład, liczbę i podział miejsc w organie przedstawicielskim, który będzie partnerem właściwego organu SE w zakresie wykonywania uprawnień do informacji i konsultacji, przysługujących pracownikom SE, jej spółek zależnych i zakładów pracy;
- 3) funkcje organu przedstawicielskiego oraz sposób informowania tego organu i konsultacji z nim;
- 4) częstotliwość zebrań organu przedstawicielskiego;
- 5) przyznane organowi przedstawicielskiemu środki finansowe i materialne;
- 6) w przypadku ustanowienia jednego lub więcej sposobów informacji i konsultacji zamiast powoływania organu przedstawicielskiego – tryb wyłaniania przedstawicieli pracowników w celu ich stosowania oraz środki ich wdrożenia;

- 7) w przypadku ustanowienia zasad uczestnictwa – treść tych zasad z uwzględnieniem liczby członków w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE, których pracownicy będą mieli prawo wybrać, wyznaczyć lub rekomendować albo liczby członków, których wyznaczeniu pracownicy będą mieli prawo się sprzeciwić, procedury wpływania pracowników na skład tych organów oraz uprawnienia członków reprezentujących pracowników;
- 8) dzień wejścia w życie porozumienia, czas jego trwania, przypadki, kiedy porozumienie może być ponownie negocjowane i procedury negocjacji.

2. Do treści porozumienia nie stosuje się przepisów działu 4 niniejszego tytułu, chyba że strony postanowią inaczej.

Art. 83. W SE, która ma być utworzona w drodze przekształcenia, określony porozumieniem poziom zaangażowania pracowników nie może być niższy od poziomowi zaangażowania w spółce przekształcanej.

Dział 4

Zasady standardowe zaangażowania pracowników w spółce europejskiej

Rozdział 1

Stosowanie zasad standardowych

Art. 84. Zasady standardowe zaangażowania pracowników w SE, określone w niniejszym dziale, stosuje się od dnia jej rejestracji, w przypadku gdy:

- 1) spółki uczestniczące i specjalny zespół negocjacyjny tak postanowią albo
- 2) porozumienie nie zostanie zawarte w terminie określonym w art. 77 i:

- a) właściwe organy spółek uczestniczących zdecydują o stosowaniu tych zasad z chwilą rejestracji SE i
- b) specjalny zespół negocjacyjny nie podejmie uchwały, o której mowa w art. 81 ust. 1.

Art. 85. 1. Zasady standardowe uczestnictwa w SE stosuje się wyłącznie w przypadkach:

- 1) utworzenia SE w drodze przekształcenia, jeżeli zgodnie z prawem państwa członkowskiego przepisy odnoszące się do uczestnictwa w radzie nadzorczej albo radzie administrującej spółki miały zastosowanie do spółki przekształconej w SE;
- 2) utworzenia SE w drodze połączenia, gdy:
  - a) przed dniem rejestracji SE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółkach uczestniczących, obejmujących co najmniej 25% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółkach uczestniczących albo
  - b) przed dniem rejestracji SE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółkach uczestniczących, obejmujących mniej niż 25% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółkach uczestniczących, o ile specjalny zespół negocjacyjny tak postanowi. Specjalny zespół negocjacyjny podejmuje decyzję w tej sprawie po upływie terminu, o którym mowa w art. 77, lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem;
- 3) utworzenia SE w drodze utworzenia holdingowej SE albo zależnej SE, gdy:

- a) przed dniem rejestracji SE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółkach uczestniczących, obejmujących co najmniej 50% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółkach uczestniczących albo
- b) przed dniem rejestracji SE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółek uczestniczących, obejmujących mniej niż 50% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółkach uczestniczących, o ile specjalny zespół negocjacyjny tak postanowi. Specjalny zespół negocjacyjny podejmuje decyzję w tej sprawie po upływie terminu, o którym mowa w art. 77, lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem.

Art. 86. 1. Jeżeli w spółkach uczestniczących występuje więcej niż jedna forma uczestnictwa, specjalny zespół negocjacyjny w terminie określonym w art. 77 lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem, dokonuje wyboru, która z form znajdzie zastosowanie w SE.

2. Specjalny zespół negocjacyjny jest obowiązany poinformować właściwe organy spółek uczestniczących o tym, która z form uczestnictwa znajdzie zastosowanie w SE.

3. W przypadku niepodjęcia przez specjalny zespół negocjacyjny decyzji w sprawie wyboru jednej z form uczestnictwa zgodnie z ust. 1, o wyborze formy uczestnictwa decyduje organ przedstawicielski w ciągu 30 dni od dnia rejestracji SE.

Rozdział 2

Organ przedstawicielski

Art. 87. Organ przedstawicielski składa się z pracowników SE oraz jej spółek zależnych i zakładów pracy, wyznaczonych lub wybranych spośród pracowników przez przedstawicieli pracowników, a w razie ich braku – przez zebrania załóg.

Art. 88. 1. Członkowie organu przedstawicielskiego są wyznaczani lub wybierani zgodnie z prawem państwa członkowskiego lub praktyką tego państwa, proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych w każdym państwie członkowskim.

2. Kadencja członków organu przedstawicielskiego trwa 4 lata.

3. Członkostwo w organie przedstawicielskim ustaje w przypadkach określonych odpowiednio w art. 69 ust. 1 i 2.

Art. 89. 1. Liczba członków organu przedstawicielskiego oraz podział miejsc w tym organie podlegają weryfikacji co 2 lata, stosownie do zmiany liczby pracowników zatrudnionych w SE, jej spółkach zależnych i zakładach pracy.

2. W przypadku wystąpienia istotnej zmiany liczby pracowników zatrudnionych w SE, jej spółkach zależnych i zakładach pracy, właściwy organ SE zwraca się do przedstawicieli pracowników, a w razie ich braku – do pracowników zatrudnionych w poszczególnych państwach członkowskich, o dokonanie ponownego wyznaczenia lub wyboru członków organu przedstawicielskiego w trybie określonym w art. 64 ust. 1-3.

3. Z dniem wyznaczenia lub wyboru nowych członków organu przedstawicielskiego kończy się kadencja członków organu przedstawicielskiego pochodzących z państwa członkowskiego, którego dotyczą zmiany.

Art. 90. 1. Członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników zatrudnionych w Rzeczypospolitej Polskiej w liczbie ustalonej zgodnie z art. 64 są wybierani lub wyznaczani w trybie określonym w art. 65 i 68.

2. Czynności prowadzące do wyboru członków organu przedstawicielskiego podejmuje się w ciągu miesiąca od dnia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 84.

Art. 91. Organ przedstawicielski niezwłocznie zawiadamia właściwy organ SE o swym składzie. Właściwy organ SE przekazuje informację o składzie organu przedstawicielskiego właściwym organom spółek zależnych i kierownictwom zakładów pracy.

Art. 92. Właściwy organ SE niezwłocznie po otrzymaniu informacji o składzie organu przedstawicielskiego zwołuje zebranie organizacyjne, na którym:

- 1) następuje ukonstytuowanie się organu przedstawicielskiego;
- 2) organ przedstawicielski wybiera ze swojego składu przewodniczącego;
- 3) organ przedstawicielski uchwała wewnętrzny regulamin.

Art. 93. 1. W przypadku uzasadnionym liczebnością organu przedstawicielskiego, powołuje on ze swego składu prezydium.

2. W skład prezydium wchodzi przewodniczący i dwóch członków. Osoby powołane do prezydium powinny pochodzić z różnych państw członkowskich.

3. Do zadań prezydium należy prowadzenie spraw bieżących.

Art. 94. Organ przedstawicielski podejmuje decyzje w drodze uchwały, bezwzględną większością głosów obecnych członków, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 81 ust. 1, w sytuacji, gdy organowi przedstawicielskiemu przysługują uprawnienia specjalnego zespołu negocjacyjnego zgodnie z art. 95 ust. 2.

Art. 95. 1. Organ przedstawicielski po upływie 4 lat od ukonstytuowania się rozważy, czy zasadne jest rozpoczęcie negocjacji z właściwym organem SE w celu zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 71 ust. 1.

2. W przypadku podjęcia uchwały o rozpoczęciu negocjacji, o których mowa w ust. 1, organowi przedstawicielskiemu przysługują prawa i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego.

3. W przypadku niepodjęcia uchwały o rozpoczęciu negocjacji lub gdy upłynie termin, w którym negocjacje powinny zostać zakończone, stosuje się nadal przepisy działu 4 niniejszego tytułu.

Art. 96. Organ przedstawicielski jest uprawniony do uzyskiwania informacji i prowadzenia konsultacji dotyczących SE lub którejkolwiek z jej spółek zależnych albo zakładów pracy, w tym mających siedzibę w innym państwie członkowskim niż siedziba statutowa SE, jak również w sprawach wykraczających poza uprawnienia organów spółek podejmujących decyzje w danych państwach członkowskich.

Art. 97. 1. Właściwy organ SE zwołuje co najmniej raz w roku spotkanie z organem przedstawicielskim w celu poinformowania o sytuacji gospodarczej i perspektywach SE na podstawie sporządzanych okresowo sprawozdań. Informacje te właściwy organ SE przekazuje również właściwym organom spółek zależnych i kierownictwom zakładów pracy.

2. Uzyskiwane informacje oraz prowadzone konsultacje dotyczą w szczególności:

- 1) struktury SE oraz jej spółek zależnych i zakładów pracy;
- 2) sytuacji gospodarczej i finansowej oraz przewidywanego rozwoju działalności, w tym produkcji, sprzedaży i inwestycji;
- 3) sytuacji i przewidywanych zmian w zatrudnieniu;
- 4) wprowadzenia istotnych zmian organizacyjnych;
- 5) wprowadzenia nowych metod pracy i procesów produkcji;
- 6) zmiany lokalizacji, łączenia, podziału oraz likwidacji przedsiębiorstw lub zakładów pracy, albo ich istotnych części;
- 7) grupowych zwolnień.

3. Właściwy organ SE dostarcza organowi przedstawicielskiemu program zebrania rady nadzorczej i zarządu SE albo rady administrującej, jak również kopie dokumentów przedkładanych walnemu zgromadzeniu.

Art. 98. W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności mających istotny wpływ na sytuację pracowników, w szczególności w przypadku zmiany lokalizacji przedsiębiorstwa lub zakładu pracy, przejścia przedsiębiorstwa lub zakładu pracy na innego pracodawcę albo likwidacji przedsiębiorstwa lub zakładu pracy oraz grupowych zwolnień, właściwy organ SE jest obowiązany zawiadomić o tym organ przedstawicielski.

Art. 99. 1. Na wniosek organu przedstawicielskiego lub w razie naglących okoliczności – na wniosek jego prezydium, właściwy organ SE albo przedstawiciele innej właściwej struktury zarządzania w SE, uprawnieni do samodzielnego podejmowania decyzji, są obowiązani spotkać się z organem przedstawicielskim lub jego prezydium w celu udzielenia informacji lub przeprowadzenia konsultacji dotyczących spraw mających istotne znaczenie dla interesów pracowniczych.

2. W spotkaniu, o którym mowa w ust. 1, organizowanym z udziałem prezydium, mogą uczestniczyć członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników bezpośrednio zainteresowanych sprawami będącymi przedmiotem udzielonych informacji lub przeprowadzanych konsultacji.

Art. 100. 1. Spotkanie, o którym mowa w art. 99 ust. 1, powinno być zorganizowane w możliwie najkrótszym terminie.

2. Organ przedstawicielski lub jego prezydium mogą przedstawić na piśmie swoją opinię w sprawach będących przedmiotem konsultacji w czasie trwania spotkania lub w terminie 14 dni po jego zakończeniu.

3. Właściwy organ SE przed podjęciem decyzji, której opinia dotyczy, rozpatruje tę opinię, a o jej uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu zawiadamia wnioskodawcę.

4. W przypadku nieuwzględnienia opinii, organ przedstawicielski lub jego prezydium mają prawo do kolejnego spotkania z właściwym organem SE, w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie będącej przedmiotem konsultacji.

Art. 101. Spotkaniom, o których mowa w art. 97 i 99, przewodniczą na przemian prze-

wodniczący organu przedstawicielskiego lub wskazany przez niego członek oraz osoba wskazana przez właściwy organ SE.

Art. 102. 1. Organ przedstawicielski lub jego prezydium może poprzedzić każde spotkanie z właściwym organem SE posiedzeniem we własnym gronie. W takim posiedzeniu prezydium mogą uczestniczyć członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników bezpośrednio zainteresowanych sprawami będącymi przedmiotem udzielonej informacji lub przeprowadzanych konsultacji.

2. Organ przedstawicielski lub prezydium mogą korzystać z pomocy wybranych przez siebie ekspertów.

Art. 103. Obowiązek organizowania spotkań oraz wysłuchania przedstawicieli pracowników nie ogranicza uprawnień decyzyjnych innego właściwego organu SE.

Art. 104. Członkowie organu przedstawicielskiego informują, z zastrzeżeniem zachowania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, przedstawicieli pracowników w SE oraz w jej spółkach zależnych i zakładach pracy, a w braku przedstawicieli – pracowników, o treści informacji i wynikach konsultacji uzyskanych zgodnie z przepisami art. 97, 99 i 100.

Art. 105. Członkowie organu przedstawicielskiego w związku z wypełnianiem swych zadań mają prawo do płatnego urlopu szkoleniowego w wymiarze nieprzekraczającym dwóch miesięcy w okresie kadencji. Za czas urlopu szkoleniowego przysługuje wynagrodzenie obliczane jak za czas urlopu wypoczynkowego.

Art. 106. 1. Koszty związane z działalnością organu przedstawicielskiego, w szczególności koszty organizacji spotkań, zakwaterowania, wyżywienia, przejazdów, tłumaczeń oraz niezbędnych szkoleń ponosi SE, chyba że właściwy organ SE i organ przedstawicielski postanowią inaczej.

2. Jeżeli organ przedstawicielski korzysta z pomocy ekspertów, obowiązek pokrycia kosztów ogranicza się do kosztów pomocy udzielonej przez jednego eksperta, chyba że właściwy organ SE i organ przedstawicielski postanowią inaczej.

3. Właściwy organ SE ustala, w uzgodnieniu z organem przedstawicielskim, coroczny budżet organu przedstawicielskiego. W przypadku gdy budżet nie zostanie uzgodniony w terminie do końca roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok budżetowy, właściwy organ SE ustala go samodzielnie, z tym że powinien przeznaczyć na działalność organu przedstawicielskiego co najmniej kwotę wynikającą z pomnożenia liczby członków organu przedstawicielskiego przez wysokość trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw z ostatniego kwartału roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Rozdział 3

Uczestnictwo

Art. 107. 1. Pracownicy utworzonej SE oraz pracownicy jej spółek zależnych i zakładów pracy lub organ przedstawicielski mają prawo wyboru, wyznaczenia lub rekomendowania osób do rady nadzorczej albo rady administrującej SE lub prawo wyrażenia sprzeciwu wobec wyznaczonych członków tych organów w liczbie równej najwyższej stosowanej liczbie występującej w spółkach uczestniczących przed dniem rejestracji SE.

2. Jeżeli przed rejestracją SE utworzonej w drodze przekształcenia, w spółce przekształcanej stosowano rozwiązania dotyczące uczestnictwa w radzie nadzorczej albo radzie administrującej, rozwiązania te mają zastosowanie w SE.

3. Jeżeli przed rejestracją SE w żadnej z uczestniczących spółek nie stosowano rozwiązań dotyczących uczestnictwa, to w SE nie ma obowiązku przyjęcia rozwiązań w tym zakresie.

Art. 108. 1. Podziału miejsc w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE pomiędzy pracowników z różnych państw członkowskich dokonuje organ przedstawicielski, proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych przez SE, jej spółki zależne i zakłady pracy w poszczególnych państwach członkowskich.

2. Jeżeli w wyniku podziału, o którym mowa w ust. 1, pracownicy zatrudnieni w jednym lub więcej państw członkowskich nie mieliby swojego przedstawiciela w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE, to organ przedstawicielski decyduje o przyznaniu jednego miejsca w tych organach SE pracownikom z państwa pozbawionego reprezentacji, w następującej kolejności:

- 1) pracownikom zatrudnionym w państwie, w którym SE ma swoją siedzibę statutową;
- 2) pracownikom zatrudnionym w państwie, w którym SE, jej spółki zależne i zakłady pracy zatrudniają największą liczbę pracowników.

3. Podziału miejsc, o których mowa w ust. 1, między poszczególnych pracodawców zatrudniających pracowników SE, spółek zależnych i zakładów pracy dokonuje organ przedstawicielski, proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników.

Art. 109. Organ przedstawicielski decyduje o sposobie rekomendowania przez pracowników osób do rady nadzorczej albo rady administrującej SE lub wyrażania przez pracowników sprzeciwu wobec wyznaczenia określonej liczby członków tych organów – jeżeli takie formy uczestnictwa obowiązują w SE.

Art. 110. Osoby reprezentujące w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE pracowników zatrudnionych w Rzeczypospolitej Polskiej są wybierane w wyborach bezpośrednich i tajnych, przez zebrania ogólne załóg zakładów pracy, zgodnie z przyjętymi w tych zakładach regulaminami.

Art. 111. Członkom rady nadzorczej albo rady administrującej SE, wybranym, wyznaczonym lub rekomendowanym, zgodnie ze stosowanymi formami uczestnictwa, przysługują prawa i obowiązki, w tym prawo głosu, na równi z innymi członkami tych organów.

Dział 5

Zakaz ujawniania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstw

Art. 112. 1. Członkowie specjalnego zespołu negocyjacyjnego, organu przedstawicielskiego, inni przedstawiciele pracowników, ustanowieni na podstawie porozumienia zawartego zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 6, eksperci oraz tłumacze są obowiązani do nieujawniania uzyskanych w związku z pełnioną funkcją informacji, co do których właściwy organ SE zastrzegł obowiązek zachowania ich poufności.

2. Obowiązek nieujawniania uzyskanych informacji trwa również po zaprzestaniu pełnienia funkcji, chyba że właściwy organ inaczej określi zakres związania tajemnicą.

Art. 113. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwy organ SE może odmówić udostępnienia informacji, których ujawnienie mogłoby, według obiektywnych kryteriów, poważnie zakłócić działalność SE, jej spółki zależnej lub zakładu pracy albo narazić je na znaczną szkodę.

2. W przypadku uznania, że zastrzeżenie poufności informacji lub ich nieudostępnienie jest niezgodne z art. 112 lub ust. 1, specjalny zespół negocyjacyjny, organ przedstawicielski lub inni przedstawiciele pracowników, ustanowieni na podstawie porozumienia zawartego zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 6, mogą wystąpić do sądu rejonowego – sądu gospodarczego z wnioskiem o zwolnienie z obowiązku zachowania poufności informacji lub o nakazanie udostępnienia informacji.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o rozpoznawaniu spraw z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego, z wyłączeniem art.

691¹ § 2 i art. 691⁷. Zdolność sądową w tych sprawach ma specjalny zespół negocjacyjny, organ przedstawicielski, inni przedstawiciele pracowników ustanowieni na podstawie porozumienia zawartego zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 6 oraz właściwy organ SE.

Art. 114. 1. Sąd, działając na podstawie art. 113 ust. 2 i 3, na wniosek właściwego organu SE lub z urzędu, może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego przez właściwy organ do akt sprawy w toku postępowania sądowego, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

2. Na postanowienie sądu ograniczającego prawo wglądu do materiału dowodowego zażalenie nie przysługuje.

Art. 115. Przepisy art. 112-114 nie naruszają przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz przepisów o innych tajemnicach chronionych prawem.

Dział 6

Ochrona praw pracowników w zakresie zaangażowania

Rozdział 1

Ochrona przedstawicieli pracowników

Art. 116. Pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z pracownikiem będącym członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego albo przedstawicielem pracowników w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu bez zgody reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, a jeżeli pracownik nie jest reprezentowany przez zakładową organizację związkową – bez zgody okręgowego inspektora pracy właściwego miejscowo dla siedziby pracodawcy.

Art. 117. Pracodawca nie może zmienić jednostronnie warunków pracy lub płacy na niekorzyść pracownika będącego członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego albo przedstawicielem pracowników w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SE w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu bez zgody reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, a jeżeli pracownik nie jest reprezentowany przez zakładową organizację związkową – bez zgody okręgowego inspektora pracy właściwego miejscowo dla siedziby pracodawcy.

Art. 118. Pracownik, będący członkiem organów, o których mowa w art. 116, w związku z udziałem w pracach tych organów, ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na zasadach dotyczących członka zarządu zakładowej organizacji związkowej, określonych w art. 31 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.¹⁰⁾).

Art. 119. Przepisy art. 116-118 stosuje się odpowiednio do przedstawicieli pracowników ustanowionych na podstawie porozumienia zawartego zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 6, innych niż członkowie organu przedstawicielskiego.

Rozdział 2

Środki zapobiegające nadużyciom

Art. 120. 1. Jeżeli po rejestracji nastąpią istotne zmiany w SE, jej spółkach zależnych lub zakładach pracy, dotyczące ich struktury, liczby pracowników, a w przypadku SE również miejsca jej rejestracji, wskazujące na zamiar pozbawienia lub ograniczenia pod jakimkolwiek względem praw pracowników w zakresie zaangażowania, przeprowadza się negocjacje, których celem jest zawarcie porozumienia określającego zasady zaangażowania pracowników w SE w zmienionych warunkach.

2. Z żądaniem podjęcia negocjacji występuje organ przedstawicielski.

3. Do negocjacji stosuje się przepisy działu 3 niniejszego tytułu, przy czym organowi przedstawicielskiemu przysługują prawa i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego, a SE, jej spółkom zależnym lub zakładom pracy, prawa i obowiązki spółek uczestniczących.

Art. 121. W przypadkach określonych w art. 84-86, do zaangażowania pracowników w zmienionych warunkach stosuje się przepisy działu 4 niniejszego tytułu w takim zakresie, w jakim zmiany zagrażają pozbawieniem lub ograniczeniem praw pracowników.

Tytuł V

Przepisy porządkowe i karne

Art. 122. 1. Kto, będąc zarządcą zgrupowania albo jego likwidatorem, dopuszcza do tego, że pisma, zamówienia handlowe oraz inne pisemne oświadczenia zgrupowania, skierowane w zakresie jego działalności do oznaczonych osób, nie zawierają następujących danych:

- 1) nazwy zgrupowania, którą poprzedzają albo po której następują wyrazy „europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych” lub skrót „EZIG”, o ile wyrazy te lub skrót nie występują już w nazwie,
- 2) miejsca rejestru określonego w art. 6 rozporządzenia 2137/85, do którego jest wpisane zgrupowanie, wraz z numerem wpisu zgrupowania do rejestru,
- 3) siedziby zgrupowania,
- 4) tam, gdzie ma to zastosowanie – wzmianki, że zarządcy muszą działać wspólnie,
- 5) tam, gdzie ma to zastosowanie – wzmianki, że zgrupowanie jest w stanie likwidacji, na podstawie art. 15, 31, 32 lub 36 rozporządzenia 2137/85,

podlega grzywnie do 10 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, będąc zarządcą zgrupowania albo jego likwidatorem, nie ogłasza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym następujących danych dotyczących zgrupowania:

- 1) danych, które muszą zostać włączone do umowy o utworzeniu zgrupowania, na podstawie art. 5 rozporządzenia 2137/85 oraz wszelkich zmian tych danych;
- 2) numeru, daty i miejsca rejestracji oraz wzmianki o wykreśleniu rejestracji;
- 3) wzmianki o złożeniu w rejestrze dokumentów i danych, o których mowa w art. 7 lit. b-j rozporządzenia 2137/85.

Art. 123. 1. Kto, będąc członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym SE, wbrew ciężącemu na nim obowiązкови, dopuszcza do tego, że w tej SE:

- 1) nie prowadzi się księgi akcyjnej zgodnie z przepisem art. 341 § 1 Kodeksu spółek handlowych,
- 2) nie zwołuje się walnego zgromadzenia,
- 3) osobie powołanej do rewizji odmawia się wyjaśnień lub nie dopuszcza się jej do pełnienia obowiązków,
- 4) sądowi rejestrowemu nie przedstawia się wniosku o wyznaczenie biegłych rewidentów,
- 5) nie ogłasza się wzmianki o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym zgodnie z przepisem art. 312 § 7 Kodeksu spółek handlowych,

podlega grzywnie do 20 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, będąc członkiem rady administrującej albo likwidatorem, dopuszcza do tego, że SE przez czas dłuższy niż trzy miesiące wbrew prawu lub statutowi pozostaje bez rady administrującej w należywym składzie.

Art. 124. Kto, będąc członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe, o których mowa w art. 374 § 1 Kodeksu spółek handlowych, nie zawierają danych określonych w tym przepisie, podlega grzywnie do 10 000 zł.

Art. 125. W sprawach, o których mowa w art. 122-124, grzywnę nakłada sąd rejestrowy.

Art. 126. Kto, będąc zarządcą zgrupowania albo przedstawicielem zarządcy zgrupowania, składa nieprawdziwe oświadczenie o braku przesłanek, o których mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia 2137/85, wykluczających sprawowanie przez niego funkcji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 127. Kto zamieszcza nieprawdziwe dane albo dołącza nieprawdziwe oświadczenie do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, albo do wniosku o wpis SE do rejestru, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 128. Kto, będąc zarządcą zgrupowania albo jego likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość zgrupowania pomimo powstania warunków uzasadniających jego upadłość według przepisów o postępowaniu upadłościowym i naprawczym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 129. Kto, będąc członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, na których ciąży obowiązek zgłoszenia wniosku o upadłość SE, nie zgłasza tego wniosku pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość SE według przepisów o postępowaniu upadłościowym i naprawczym,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 130. Kto, biorąc udział w tworzeniu SE lub będąc członkiem jej rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem, działa na jej szkodę,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywnie.

Art. 131. Kto, będąc członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, dopuszcza do nabycia przez SE akcji własnych albo do brania ich w zastaw,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 132. Kto, będąc członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym SE, dopuszcza do wydania dokumentów uprawniających do wykonywania praw z akcji:

- 1) niedostatecznie opłaconych,
- 2) przed zarejestrowaniem SIE,
- 3) w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego – przed zarejestrowaniem podwyższenia,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 133. 1. Kto, będąc członkiem właściwego organu SE, spółki uczestniczącej, spółki zależnej albo kierownictwa zakładu pracy, znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca statutowej siedziby SE:

- 1) uniemożliwia lub utrudnia utworzenie specjalnego zespołu negocjacyjnego lub organu przedstawicielskiego,

- 2) uniemożliwia lub utrudnia działanie specjalnego zespołu negocjacyjnego lub organu przedstawicielskiego,
- 3) dyskryminuje członka specjalnego zespołu negocjacyjnego, członka organu przedstawicielskiego lub przedstawiciela pracowników w związku z pełnioną przez niego funkcją,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Postępowanie w sprawach określonych w ust. 1 toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, z późn. zm.¹¹⁾). W tych sprawach oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.

Tytuł VI

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 134. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 i Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 96 poz. 874, Nr 217, poz. 2125, Nr 228, poz. 2256, Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 36:
  - a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) europejskich zgrupowań interesów gospodarczych,”
  - b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) spółek europejskich,”;
- 2) w art. 38:
  - a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

- „2a) w przypadku wspólników spółki jawnej, członków europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych, wspólników spółki partnerskiej, wspólników spółki komandytowej oraz komplementariuszy spółki komandytowo-akcyjnej – informacje o pozostawaniu w związku małżeńskim, zawarciu małżeńskiej umowy majątkowej, ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, zaznaczenie ograniczenia zdolności do czynności prawnych, o ile takie istnieje,”
- b) w pkt 4 uchyla się lit. b,
- c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
  - „4a) w przypadku europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych:
    - a) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania lub oznaczenie nazwy, firmy, formy prawnej, siedziby statutowej oraz numeru i miejsca rejestracji członków europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych,
    - b) wzmiankę o klauzulach zwalniających członka europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych od odpowiedzialności za długi i inne zobowiązania powstałe przed jego przystąpieniem do zgrupowania,”
- d) w pkt 5 uchyla się lit. b,
- e) w pkt 6 uchyla się lit. b,
- f) w pkt 7 uchyla się lit. b,
- g) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
  - „9a) w przypadku spółki europejskiej:
    - a) wysokość kapitału zakładowego, liczbę i wartość nominalną akcji,
    - b) jeżeli akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – za-

znaczenie tej okoliczności, z podaniem wartości nominalnej objętych w zamian za nie akcji; nie dotyczy to spółki europejskiej przenoszącej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- c) wysokość kapitału docelowego, jeżeli statut to przewiduje, oraz wzmiankę, czy zarząd albo rada administrująca są upoważnieni do emisji warrantów subskrypcyjnych,
- d) ilość akcji uprzywilejowanych i rodzaj uprzywilejowania,
- e) wzmiankę, jaka część kapitału zakładowego została opłacona; nie dotyczy to spółki europejskiej przenoszącej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- f) wartość nominalną warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego,
- g) jeżeli statut wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma,
- h) jeżeli statut przewiduje przyznanie uprawnień osobistych określonym akcjonariuszom lub tytuły uczestnictwa w dochodach lub majątku spółki nie wynikających z akcji – zaznaczenie tych okoliczności,
- i) w przypadku gdy spółka ma tylko jednego akcjonariusza – jego oznaczenie zgodnie z art. 35, a także wzmiankę, że jest on jedynym akcjonariuszem spółki europejskiej,
- j) wzmiankę o uchwale o emisji obligacji zamiennych i akcji wydawanych za te obligacje; wzmiankę o prawie obligatariuszy do udziału w zysku,”;

3) w art. 39:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) oznaczenie zarządców europejskiego zgrupowania interesów

gospodarczych i osób fizycznych wyznaczonych jako przedstawiciele zarządców będących osobami prawnymi,”

b) w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) w przypadku wyboru przez spółkę europejską systemu monitoringowego:

a) oznaczenie rady administrującej oraz osób wchodzących w jej skład,

b) oznaczenie dyrektorów wykonawczych, nie będących członkami rady administrującej, uprawnionych do reprezentowania spółki europejskiej oraz sposobu i zakresu reprezentacji.”;

4) w art. 44 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) dla spółki europejskiej i europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych – wzmiankę o złożeniu planu przeniesienia siedziby, a w przypadku wykreślenia z uwagi na zmianę siedziby – informację o państwie, do którego przeniesiono siedzibę i rejestrze, do którego wpisano podmiot.”.

Art. 135. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 871, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1205 i Nr 146, poz. 1546) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) proponowania nabycia akcji będących przedmiotem wykupu w trybie i na warunkach określonych w art. 17 ustawy z dnia ... o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

2) w art. 89:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) przenoszenia akcji będących przedmiotem wykupu w trybie i na warunkach określonych w art. 17 ustawy z dnia ... o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 4 wtórny obrót papierami wartościowymi dopuszczonymi do publicznego obrotu odbywa się bez pośrednictwa domu maklerskiego lub banku prowadzącego działalność maklerską.”.

Art. 136. W ustawie z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. Nr 62, poz. 556 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) w art. 1 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisów ustawy nie stosuje się do przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw mających status spółki europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...), chyba że zachodzi przypadek, o którym mowa w przepisach art. 81 ust. 3 tej ustawy.”.

Art. 137. W ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) w art. 5 w ust. 5 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) będącemu członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego lub przedstawicielem pracowników w spółce europejskiej.”.

Tytuł VII

Przepisy końcowe

Art. 138. 1. Do SE będącej przedsiębiorstwem o zasięgu wspólnotowym lub przedsiębiorstwem kontrolującym grupę przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, w rozumieniu odpowiednio art. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. Nr 62, poz. 556 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959), nie stosuje się przepisów ustawy o europejskich radach zakładowych, chyba że specjalny zespół negocjacyjny podejmie w trybie art. 81 uchwałę o niepodjęciu negocjacji lub ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia.

2. Ustawa nie narusza przepisów prawa lub zasad praktyki państwa członkowskiego dotyczących uczestnictwa pracowników w spółkach zależnych.

Art. 139. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Przepisy ustawy wykonują postanowienia rozporządzenia nr 2137/85/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych (EZIG) (Dz.Urz. WE L 199 z 31.07.1985) i rozporządzenia nr 2157/2001/WE z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz.Urz. WE L 294 z 10.11.2001) oraz wdrażają dyrektywę nr 2001/86/WE z dnia 8 października 2001 r. uzupełniającą statut spółki europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników (Dz.Urz. WE L 294 z 10.11.2001).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 871, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1205 i Nr 146, poz. 1546.

-
- 4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535 i Nr 146, poz. 1546.
  - 5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193, Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783 i Nr 172, poz. 1804.
  - 6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 96, poz. 874, Nr 217, poz. 2125, Nr 228, poz. 2256 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808.
  - 7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120 i poz. 1252.
  - 8) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800 oraz z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056.
  - 9) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 88, poz. 554, z 1999 r. Nr 72, poz. 802, z 2000 r. Nr 107, poz. 1127 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676.
  - 10) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 i Nr 128, poz. 1405, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 213, poz. 2081.
  - 11) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 109, poz. 1031 i Nr 213, poz. 2081.

09/ 58zb

UZASADNIENIE

1. Cel i podstawowe założenia projektu ustawy

Podstawowym celem projektu ustawy jest wypełnienie przez Rzeczpospolitą Polską obowiązków wynikających z rozporządzenia nr 2157/2001/WE z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE). Rozporządzenie to wejdzie w życie w dniu 8 października 2004 r.

W myśl art. 68 rozporządzenia, państwa członkowskie są zobowiązane podjąć wszelkie niezbędne działania zmierzające do zapewnienia skutecznego stosowania tego aktu prawnego. Projekt ustawy ma więc przede wszystkim na celu dostosowanie polskiego prawa wewnętrznego do wspólnotowego aktu prawnego, który wejdzie w życie na obszarze Unii Europejskiej w kilka miesięcy po przystąpieniu do niej przez Polskę.

Rozporządzenie nr 2157/2001/WE stanowi przykład jednolitego prawa unijnego, które nie wymaga ratyfikacji ani opublikowania w Dzienniku Ustaw. Przepis art. 70 rozporządzenia stanowi, że jego przepisy będą bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Jednakże z uwagi na charakter materii regulowanej przez rozporządzenie stosowanie jego przepisów wymaga wydania ustaw implementujących, które regulować będą np. organy właściwe do zarejestrowania spółki europejskiej w danym państwie, treść i skutki wpisów do rejestrów, tryb transgranicznego przeniesienia siedziby spółki europejskiej. Poza przepisami implementacyjnymi, które mają zapewnić sprawne funkcjonowanie SE w państwach członkowskich, rozporządzenie zawiera szereg norm upoważniających ustawodawców krajowych do wypełniania luk pozostawionych przez jednolite prawo unijne, a także do stanowienia odstępstw od standardowych rozwiązań przewidzianych w tym akcie prawnym. Państwa członkowskie dysponują więc ograniczoną kompetencją do kreowania własnych podtypów SE. W ramach pozostawionej im kompetencji ustawodawczej, państwa członkowskie mogą preferować rozwiązania ułatwiające zakładanie i funkcjonowanie SE. Mogą one także kłaść nacisk na bezpieczeństwo obrotu oraz interesy krajowych akcjonariuszy albo wierzycieli SE.

Przedkładany projekt ustawy preferuje ułatwienia działalności SE przy jednoczesnym wprowadzeniu kilku rozwiązań chroniących bezpieczeństwo obrotu, a zwłaszcza spółek oraz wierzycieli spółek sektora finansowego, w razie przeniesienia siedziby statutowej SE za granicę.

Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy implementującej jednolite prawo unijne nie mogą zawierać powtórzeń postanowień rozporządzenia, a także definiować pojęć prawa europejskiego, chociażby zawierały one pojęcia (nazwy) niedookreślone. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości „dookreślenie” przepisów jednolitego prawa unijnego przez ustawodawców krajowych prowadziłyby do naruszenia jednolitości (spójności) rozporządzeń. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest konieczność analizy przepisów implementujących akty prawa unijnego w ścisłym powiązaniu z treścią konkretnego rozporządzenia.

Rozporządzenie nr 2157/2001/WE stanowi, że akcjonariusze SE mogą zdecydować w statucie, czy spółka posiadać będzie jeden organ zarządzająco-nadzorczy (model monistyczny), czy też odrębne organy nadzorcze i zarządzające (model dualistyczny). W tym stanie rzeczy państwa członkowskie, których przepisy o spółkach akcyjnych przewidują tylko jeden z tych modeli zarządzania i nadzoru muszą wypełnić tę „lukę” konstrukcyjną w ustawach implementujących przepisy rozporządzenia. Z uwagi na to, że przepisy Kodeksu spółek handlowych o spółce akcyjnej są oparte na modelu dualistycznym, projekt ustawy reguluje szczegółowo model monistyczny. Jednolity organ zarządzająco-nadzorczy, zwany radą administrującą, nawiązuje głównie do przepisów prawa szwajcarskiego i francuskiego. W projekcie przyjęte zostało założenie, że proponowany system monistyczny powinien być oparty w znacznej mierze na przepisach K.s.h. o zarządzie i radzie nadzorczej, tak aby uniknąć strukturalnej niespójności między ustawą zasadniczą na polu spółek handlowych a ustawą implementującą SE. Trzeba bowiem pamiętać, że zgodnie z rozporządzeniem, SE stanowi podtyp spółki akcyjnej funkcjonującej w państwie, w którym znajduje się jej statutowa siedziba. Przepisy projektu zawierają jednocześnie wyczerpujące unormowanie modelu monistycznego w zakresie struktur komitetowych, charakterystycznych dla większości podtypów systemu monistycznego.

W projekcie ustawy uregulowano również zagadnienia dotyczące europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych, wprowadzonego rozporządzeniem nr 2137/85/EWG. Takie rozwiązanie wydaje się racjonalne legislacyjnie. W Unii Europejskiej istnieją bowiem obecnie jedynie dwie formy spółek ponadnarodowych – właśnie europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych i spółka europejska. Za zasadne przyjęto zatem wprowadzenie tych dwóch

form do polskiego systemu prawnego w drodze jednej ustawy. Rozwiązanie to nie znalazło zastosowania w pozostałych krajach członkowskich UE (przed rozszerzeniem), gdyż w krajach tych rozporządzenie 2137/85 w sprawie EZIG obowiązuje już od 1989 r., podczas gdy rozporządzenie nr 2157/2001/WE w sprawie statutu spółki europejskiej będzie stosowane dopiero od dnia 8 października 2004 r.

W projekcie ustawy znajdują się również przepisy implementujące dyrektywę 2001/86/WE z dnia 8 października 2001 r. uzupełniającą statut spółki europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawia ścisły związek funkcjonalny pomiędzy rozporządzeniem o SE a dyrektywą. Przepisy obu aktów prawnych mają zastosowanie w procesie tworzenia SE i wejdą w życie równocześnie, z dniem 8 października 2004 r.

2. Europejskie Zgrupowanie Interesów Gospodarczych

Europejskie Zgrupowanie Interesów Gospodarczych jest uregulowane w rozporządzeniu nr 2137/85/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. Podobnie jak rozporządzenie nr 2157/2001/WE, zawiera ono upoważnienia i delegacje dla ustawodawców krajowych do wprowadzenia przepisów odnoszących się do poszczególnych zagadnień. Proponowany art. 7 projektu zawiera najbardziej ogólną normę, zgodnie z którą do EZIG z siedzibą w Polsce będą stosowały się przepisy dotyczące spółki jawnej. W rozporządzeniu nr 2137/85/EWG brakuje bowiem normy określającej, jakie przepisy powinny być stosowane do EZIG, jeżeli brak jest normy w samym rozporządzeniu (na podobieństwo art. 9 rozporządzenia nr 2157/2001/WE). Porównanie przepisów rozporządzenia nr 2137/85/EWG prowadzi do wniosku, że konstrukcja prawna EZIG zbliżona jest do przyjętej w K.s.h. konstrukcji prawnej spółki jawnej tak, że uzasadnia to ich jednakowe traktowanie. Z tego odesłania wynika zarazem wykonanie delegacji zawartej w art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2137/85/EWG zobowiązującej państwa członkowskie do określenia, czy EZIG posiada osobowość prawną. Na mocy przepisów o spółce jawnej EZIG nie będzie osobą prawną, będzie natomiast posiadało zdolność prawną, będzie mogło we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (art. 8 K.s.h.). Do EZIG będą stosować się przepisy dotyczące spółki jawnej zwarte zarówno w K.s.h., jak i innych ustawach.

W projekcie uregulowane zostały kwestie rejestracji EZIG. Art. 3 wypełnia delegację wynikającą z art. 39 rozporządzenia nr 2137/85/EWG, wymagającego określenia organu i zasad

wpisu EZIG do rejestru. Na podstawie tej normy EZIG będzie podlegało wpisowi do rejestru przedsiębiorców na zasadach określonych dla spółek jawnych i tym samym zastosowanie znajdą odpowiednie przepisy ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, z późn. zm.). Przepisy o Krajowym Rejestrze Sądowym będą ponadto określać zasady uzyskiwania informacji oraz opłaty za uzyskiwanie kopii dokumentów dotyczących EZIG (art. 39 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 2137/85/EWG) Art. 8 projektu nakłada, również w wykonaniu delegacji zawartej w art. 39 rozporządzenia nr 2137/85/EWG, obowiązek zgłoszenia do rejestru danych zawartych w umowie zgrupowania (art. 5 rozporządzenia nr 2137/85/EWG) oraz danych i dokumentów określonych w art. 7 rozporządzenia nr 2137/85/EWG. Przepis art. 9 określa natomiast, kto posiada legitymację do składania wniosków w postępowaniu rejestrowym. Istotne jest tu, że w przeciwieństwie do spółki jawnej, do prowadzenia spraw i reprezentacji EZIG powołuje się osoby trzecie – zarządców zgrupowania (art. 16, 19, 20 rozporządzenia nr 2137/85/EWG). Dlatego też zgłoszeń, odmiennie niż w przypadku spółki jawnej, będą dokonywać zarządcy. Przepisy art. 9 ust. 3 i 4 wprowadzają wyjątki od tej reguły i przyznają prawo złożenia wniosku o wpis ustąpienia członka ze zgrupowania i wpis klauzuli wyłączającej odpowiedzialność członka zgrupowania za zobowiązania powstałe przed jego przystąpieniem temu członkowi zgrupowania, którego okoliczności te dotyczą. Nie wydaje się bowiem w tych sprawach uzasadnione, aby uczestnicy zgrupowania zmuszeni byli czekać, aż odpowiednie wnioski złożą zarządcy. W interesie tych członków leży jak najwcześniejsze ujawnienie wymienionych informacji i ich skuteczność wobec osób trzecich. Zgłoszeniu do rejestru zgodnie z art. 9 ust. 4 będą wymagały oświadczenia zarządców zgrupowania, że nie zachodzą przesłanki wykluczające ich od pełnienia funkcji. Przepis art. 19 rozporządzenia nr 2137/85/EWG odsyła co do zasady do prawa krajowego i wyklucza od pełnienia funkcji zarządcy osoby, które na podstawie prawa mającego do nich zastosowanie lub prawa państwa siedziby EZIG, lub na mocy orzeczenia sądowego lub administracyjnego nie mogą pełnić funkcji w organie administrującym lub zarządzającym spółki, bądź nie mogą zarządzać przedsiębiorstwem. Zarządcy zgrupowania z siedzibą w Polsce będą zatem musieli dołączyć oświadczenia, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 18 K.s.h.

Przepis art. 8 rozporządzenia nr 2137/85/EWG wymaga ogłoszenia określonych tam danych w biuletynie urzędowym państwa, w którym znajduje się siedziba EZIG, natomiast art. 39 rozporządzenia nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia ogłoszeń.

W zgodzie z tym wymogiem przepis art. 10 stanowi, że publikatorem właściwym do ogłoszeń pochodzących od EZIG będzie Monitor Sądowy i Gospodarczy.

Kwestia zasad powoływania, funkcjonowania i odpowiedzialności zarządców nie jest uregulowana w rozporządzeniu. Luki tej nie wypełnia także odesłanie do przepisów o spółce jawnej, ponieważ w spółce tej ustanowienie takiego organu nie jest dopuszczalne. Dlatego też celowe jest uregulowanie tych zagadnień tak, jak ma to miejsce w spółce partnerskiej, a mianowicie poprzez odesłanie do odpowiednich przepisów o zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Postanowiono skorzystać z przewidzianego w art. 9 ust. 2 rozporządzenia upoważnienia do wprowadzenia przepisów dopuszczających osoby prawne do pełnienia funkcji zarządców zgrupowania (ust. 2). Wydaje się, że jest to uzasadnione ze względu na międzynarodowy charakter EZIG i może stanowić dla jego członków atrakcyjną alternatywę. Jednocześnie nie powstaje ryzyko braku osoby fizycznej odpowiedzialnej bezpośrednio za prowadzenie spraw spółki, ponieważ rozporządzenie nakłada na osobę prawną, będącą zarządcą, obowiązek wyznaczenia jako swojego przedstawiciela osoby fizycznej, która będzie ponosić odpowiedzialność tak, jakby sama była zarządcą.

Zgodnie z art. 28 rozporządzenia nr 2137/85/EWG państwo członkowskie powinno wprowadzić przepisy, na podstawie których członek przestaje należeć do zgrupowania z chwilą otwarcia postępowania w sprawie niewypłacalności lub podobnego postępowania. Ogłoszenie upadłości wspólnika spółki jawnej powoduje natomiast rozwiązanie tej spółki (art. 58 pkt 4 K.s.h.). To ostatecznie wydaje się nie odpowiadać zamysłowi ustawodawcy europejskiego i dlatego projekt przewiduje, że upadłość członka powoduje jedynie ustanie jego członkostwa, a nie rozwiązanie zgrupowania. W zakresie rozliczeń pomiędzy ustępującym członkiem a zgrupowaniem przepis odsyła do analogicznej regulacji obowiązującej w spółce jawnej. Na tym samym założeniu opiera się proponowana regulacja art. 13 projektu, regulująca dopuszczalność wypowiedzenia umowy zgrupowania przez wierzyciela członka. Także taka sytuacja nie może w zgodzie z rozporządzeniem prowadzić do rozwiązania zgrupowania, lecz jedynie do ustania uczestnictwa członka, którego wypowiedzenie to dotyczy.

Rozporządzenie nr 2137/85/EWG nie reguluje kwestii, kto powinien być likwidatorem zgrupowania. Nie wynika to również z odesłania zaproponowanego w art. 7 projektu, ponieważ likwidatorami spółki jawnej są wszyscy wspólnicy. Wydaje się jednak, że charakterowi zgrupowania, którego sprawy prowadzą zarządcy bardziej odpowiada regulacja, zgodnie z którą to właśnie zarządcy są likwidatorami zgrupowania. Tak jak uchwała o likwidacji, tak też

uchwała o powołaniu innych osób na likwidatorów zgrupowania powinna zostać podjęta jednomyślnie, chyba że umowa zgrupowania będzie zawierać odmienne postanowienia.

3. Założenie spółki europejskiej i przeniesienie jej siedziby statutowej

Rozporządzenie nr 2157/2001/WE zawiera zamknięty katalog sposobów założenia SE, regulując przesłanki, jakie muszą spełniać podmioty uczestniczące w założeniu SE oraz postępowanie w celu utworzenia SE. W zasadzie rozporządzenie dopuszcza do uczestnictwa w założeniu SE jedynie spółki i podmioty, mające siedzibę statutową oraz główny zarząd na terytorium Wspólnoty. Prawodawca europejski umożliwia jednak ustawodawcom krajowym zrezygnowanie z wymogu, aby spółka uczestnicząca w założeniu SE posiadała główny zarząd na terytorium Wspólnoty, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 2 ust. 5 rozporządzenia. W art. 15 projektu proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia, mając na uwadze, że przyczyni się to do poszerzenia kręgu podmiotów, które będą mogły tworzyć spółki europejskie z siedzibą w Polsce, umożliwiając tym samym również inwestorom spoza UE wykorzystanie formy prawnej SE dla działalności w Polsce.

Spółka europejska może zostać utworzona m.in. w drodze transgranicznej fuzji spółek akcyjnych, z których przynajmniej dwie podlegają prawu różnych państw członkowskich UE. Do procedury połączeniowej stosuje się przepisy rozporządzenia oraz, na podstawie zawartych w nim odesłań, odpowiednie przepisy krajowe. Rozporządzenie upoważnia jednak w art. 24 ust. 2 prawodawcę krajowego do wydania przepisów służących ochronie akcjonariuszy mniejszościowych, którzy wypowiedzieli się przeciwko połączeniu. Proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia, przyznając tym akcjonariuszom roszczenie o wykup ich akcji, ograniczone jednakże do przypadku, w którym spółka europejska, tworzona w drodze połączenia, ma mieć siedzibę statutową poza terytorium Polski (art. 16-18 projektu). Takie rozwiązanie legislacyjne uzasadnione jest zmianą sytuacji prawnej akcjonariusza, który nabył akcje spółki w zaufaniu, że jego prawa i obowiązki określać będzie polskie prawo spółek. Tymczasem po połączeniu, które z punktu widzenia akcjonariusza odpowiada de facto sytuacji, jaka miałaby miejsce w wyniku przeniesienia siedziby spółki do innego państwa członkowskiego, zakres jego praw i obowiązków regulować będzie obce prawo krajowe, gdyż problematyka ta nie jest uregulowana w rozporządzeniu, odsyłając w tym zakresie do prawa krajowego państwa siedziby SE (art. 9 ust. 1 lit. c (ii) rozporządzenia). Ponadto z wykonywaniem praw korporacyjnych w spółce z siedzibą za granicą łączyć się mogą znaczne utrudnienia, wynikające np. z

konieczności uczestniczenia w walnym zgromadzeniu za granicą lub dochodzenia praw przed obcymi sądami. Zaznaczyć należy, że przyjęcie podobnego rozwiązania planowane jest w niemieckiej, austriackiej oraz duńskiej ustawie wprowadzającej SE.

Projektowane regulacje dotyczące wykupu akcji są wzorowane, z pewnymi wyjątkami, na przepisach art. 416 i 417 K.s.h. Prawo żądania wykupu przysługuje więc wyłącznie akcjonariuszom, którzy głosowali na walnym zgromadzeniu przeciwko uchwale, który to wymóg wynika już z art. 24 ust. 2 rozporządzenia. Wyceny akcji spółki, która nie jest spółką publiczną, dokonać ma biegły powołany przez sąd rejestrowy na wniosek zarządu spółki, co zapewnić ma jego bezstronność. Jednocześnie wycena dokonana przez takiego biegłego ma być ostateczna. Proponuje się wyraźne poszerzenie kręgu podmiotów, które mogą dokonać wykupu akcji, również o samą łączącą się spółkę, dzięki czemu możliwe będzie szybsze przeprowadzenie wykupu. Nabycie własnych akcji w takim przypadku wyraźnie dopuszcza art. 20 ust. 1 lit. d drugiej dyrektywy 77/91/WE o ochronie kapitału. W celu ochrony wierzycieli, przewiduje się jednak ustalenie górnej granicy dla nabycia własnych akcji (art. 18 ust. 2 projektu).

Rozporządzenie upoważnia prawodawcę krajowego do wprowadzenia przepisu, umożliwiającego wyrażenie sprzeciwu, motywowanego wyłącznie interesem publicznym, wobec połączenia w celu utworzenia SE, przez określony organ państwowy (art. 19 rozporządzenia). Proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia, ograniczając jednak możliwość zgłoszenia sprzeciwu do przypadku, gdy łącząca się spółka jest instytucją finansową w rozumieniu K.s.h., a tworzona SE ma mieć siedzibę statutową za granicą (art. 19 projektu). Prawo zgłoszenia sprzeciwu wobec połączenia przysługuje wówczas właściwemu organowi nadzoru. Od zgłoszonego sprzeciwu można złożyć skargę do sądu administracyjnego.

Uregulowane w rozporządzeniu postępowanie połączeniowe ma charakter dwuetapowy w tym znaczeniu, że pierwszy jego etap, obejmujący czynności dokonywane w łączącej się spółce, podlega kontroli w zakresie legalności przez właściwy organ w państwie jej siedziby, który po przeprowadzeniu kontroli wystawić ma odpowiednie zaświadczenie. Stanowi ono ostateczne i nieodwołalne potwierdzenie legalności postępowania oraz podstawę do jego kontynuacji w państwie członkowskim, w którym SE ma mieć siedzibę statutową. Rozporządzenie (art. 25, 68 ust. 2) nakłada na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia organu uprawnionego do przeprowadzenia kontroli i wystawienia zaświadczenia – może nim być sąd, notariusz albo organ administracyjny. W projekcie przewiduje się przyznanie tej kompetencji sądowi rejestrowemu właściwemu dla łączącej się spółki, co uzasadnia okoliczność, że zgod-

nie z polskim prawem spółek sąd ten dokonuje kontroli legalności procesów połączeniowych przed dokonaniem ich rejestracji.

Proponuje się w projekcie, aby wniosek o wystawienie zaświadczenia nie mógł zostać złożony przed upływem terminu przewidzianego w art. 509 § 2 K.s.h. dla zaskarżenia uchwały o połączeniu (art. 20 ust. 1 projektu). Dopiero po upływie tego terminu możliwe jest bowiem stwierdzenie, czy i na jakiej podstawie uchwała ta została zaskarżona. Samo zaskarżenie uchwały nie powinno jednakże stanowić bezwzględnej przesłanki negatywnej dla złożenia wniosku i wystawienia zaświadczenia. Sąd rejestrowy może wydać przedmiotowe zaświadczenie, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że zaskarżenie uchwały na podstawie art. 422 lub 425 K.s.h. jest oczywiście bezzasadne. Ocena, czy przesłanka ta jest spełniona, należeć będzie do sądu rejestrowego. Zaproponowane rozwiązanie ma zapobiegać negatywnym skutkom tzw. szantażu korporacyjnego, występującego niestety także w polskiej praktyce, polegającego na bezpodstawnym zaskarżaniu uchwał w ważnych dla spółki sprawach w celu uzyskania osobistych korzyści. Przewiduje się jednak uwzględnienie uzasadnionych interesów skarżącego w przypadku, gdyby po wystawieniu zaświadczenia postępowanie toczące się przed sądem procesowym doprowadziło, wbrew ocenie dokonanej przez sąd rejestrowy, do uchylecia lub stwierdzenia nieważności uchwały połączeniowej. Z uwagi na nieodwołalny charakter zaświadczenia, proponuje się w takim przypadku przyznanie akcjonariuszowi, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną lub uchylonej, roszczenia odszkodowawczego wobec powstałej SE, które nie wymaga udowodnienia winy (art. 20 ust. 3 projektu).

W celu zapobiegnięcia wątpliwościom, jakie mogłyby powstać w praktyce co do charakteru postępowania mającego na celu wydanie zaświadczenia, projekt przewiduje w tym względzie odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rejestrowym (art. 20 ust. 4).

Jednym ze sposobów utworzenia SE jest przekształcenie się w nią spółki akcyjnej podlegającej wyłącznie prawu krajowemu. Zawarta w art. 37 rozporządzenia regulacja postępowania przekształceniowego zawiera jednak szereg luk, dla których usunięcia należy odwołać się, na podstawie art. 15 rozporządzenia, do polskiego prawa. W celu usunięcia mogących pojawić się w praktyce wątpliwości, jakie przepisy prawa polskiego powinny znaleźć tu subsydiarne zastosowanie, proponuje się określenie ich katalogu poprzez odpowiednie odesłanie do przepisów K.s.h. regulujących przekształcenia. Celowo zrezygnowano przy tym z odesłania do art. 564-566 K.s.h., które m.in. wymagają od akcjonariuszy spółki przekształcanej oświad-

czenia o uczestnictwie w spółce przekształconej oraz przyznają akcjonariuszom nie wyrażającym zgody na uczestnictwo w przekształcanej spółce prawo żądania wypłaty kwoty odpowiadającej wartości ich akcji. Takie rozwiązanie uzasadnia okoliczność, że przekształcenie polskiej spółki akcyjnej w spółkę europejską nie pociąga za sobą tak daleko idących zmian w pozycji prawnej akcjonariusza, jak to ma miejsce np. w przypadku przekształcenia spółki akcyjnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Prawa i obowiązki korporacyjne akcjonariuszy SE z siedzibą w Polsce regulować będą polskie przepisy, znajdujące zastosowanie na podstawie odesłania z art. 9 ust. 1 lit c (ii) rozporządzenia.

W celu ułatwienia pracy sądom rejestrowym oraz przyspieszenia postępowania zmierzającego do rejestracji SE z siedzibą statutową w Polsce, proponuje się określenie, w odniesieniu do każdego ze sposobów utworzenia SE, katalogu dokumentów, jakie należy przedłożyć sądowi rejestrowemu. Nie zwalnia to oczywiście z obowiązku dostarczenia dokumentów i danych, wymaganych do założenia spółki akcyjnej przez polskie prawo. Wynika to wyraźnie z art. 3 projektu, zgodnie z którym SE podlega wpisowi do rejestru na zasadach określonych dla spółek akcyjnych, jeżeli ustawa o spółkach europejskich nie stanowi inaczej. Zgłoszenie SE celem wpisu do rejestru nastąpić powinno na urzędowym formularzu, którego wzór ustali Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przeniesienie siedziby statutowej SE, uregulowane w art. 8 rozporządzenia, stanowi rodzaj przekształcenia strukturalnego spółki europejskiej. Prawodawca europejski upoważnia jednak ustawodawcę krajowego do wydania przepisów służących ochronie akcjonariuszy mniejszościowych, którzy wypowiedzieli się przeciwko przeniesieniu siedziby (art. 6 ust. 5 rozporządzenia). W projekcie proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia. Podobnie jak w przypadku połączenia w celu utworzenia SE z siedzibą statutową za granicą, za przyznaniem takiej ochrony akcjonariuszom mniejszościowym przemawia wpływ, jaki ma przeniesienie tej siedziby na zakres ich praw i obowiązków w spółce, a także na sposób wykonywania ich praw. Związane to jest z faktem, że jednolite prawo europejskie zawarte w rozporządzeniu zawiera jedynie bardzo fragmentaryczne unormowanie pozycji prawnej akcjonariusza w spółce, pozostawiając regulację tej kwestii przepisom prawa krajowego państwa, w którym SE ma swoją siedzibę statutową. Dlatego też proponuje się odpowiednie odesłanie w tym zakresie do przepisów o procedurze wykupu w razie utworzenia SE w drodze fuzji transgranicznej (art. 48 projektu).

W art. 50 projektu przewiduje się wprowadzenie przepisu dającego wierzycielom spółki europejskiej przenoszącej siedzibę z Polski do innego państwa członkowskiego prawo żądania zabezpieczenia lub zaspokojenia ich roszczeń, pod warunkiem uprawdopodobnienia, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przeniesienie siedziby statutowej. Konieczne jest przy tym wskazanie konkretnych okoliczności, które czynią realnym to zagrożenie. Na wydanie takiego przepisu zezwala art. 8 ust. 7 rozporządzenia, który nakłada obowiązek wykazania przed właściwym organem, przed wydaniem stosownego zaświadczenia, że interesy wierzycieli zostały zabezpieczone zgodnie z wymogami państwa dotychczasowej siedziby SE.

Podobnie jak w przypadku połączenia, rozporządzenie o SE przewiduje, że pierwsza część postępowania w sprawie przeniesienia siedziby ma podlegać kontroli legalności dokonywanej przez właściwy organ w państwie dotychczasowej siedziby SE, który ma wystawić zaświadczenie stwierdzające dokonanie wszelkich formalności wymaganych w tym państwie dla przeniesienia siedziby spółki. Z uwagi na urzędowy charakter tej kontroli, proponuje się przyznanie kompetencji w tym zakresie sądowi rejestrowemu właściwemu ze względu na siedzibę statutową SE. Analogicznie jak w przypadku połączenia, złożenie wniosku o wydanie zaświadczenia nie może nastąpić przed upływem terminu na zaskarżenie uchwały o przeniesieniu siedziby, który wynosić ma jeden miesiąc licząc od dnia ogłoszenia tej uchwały (art. 49 projektu). Określenie dokumentów, które należy przedłożyć sądowi rejestrowemu ma na celu ułatwienie pracy i przyspieszenie postępowania.

Proponuje się określenie katalogu danych i dokumentów, jakie należy przedstawić sądowi rejestrowemu w celu wpisu do rejestru SE, przenoszącej siedzibę z zagranicy do Polski. Również ten przepis ma na celu stworzenie jasnej sytuacji prawnej w tym zakresie, biorąc pod uwagę specyficzny charakter transferu siedziby. Nie dochodzi wówczas do powstania nowej osoby prawnej i dlatego nie jest zasadne, aby SE przenosząca siedzibę do Polski musiała spełniać wszystkie wymogi konieczne dla założenia spółki akcyjnej w Polsce (np. w zakresie wnoszenia wkładów niepieniężnych). Przepis art. 8 ust. 9 rozporządzenia przewiduje, że dokonanie wpisu w rejestrze nowej siedziby wymaga wykazania wszystkich formalności koniecznych dla wpisu. Określa je art. 53 projektu. Również wniosek spółki europejskiej, przenoszącej siedzibę statutową do Polski, o wpis do rejestru, powinien być złożony na urzędowym formularzu, którego wzór ustali Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przepis art. 64 rozporządzenia zobowiązuje prawodawcę krajowego do uregulowania postępowania, mającego na celu zmuszenie spółki europejskiej do usunięcia stanu, w którym jej

główny zarząd znajduje się w innym państwie niż jej siedziba statutowa. Wykonaniu tego obowiązku służą przepisy art. 54-56 projektu, oparte w pewnym zakresie na przepisach art. 24-26 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

4. Organy SE

4.1. System (model) dualistyczny

Przepisy projektu dotyczące systemu dualistycznego mają na celu przede wszystkim dostosowanie modelu przyjętego w rozporządzeniu nr 2157/2001/WE do rozwiązań przyjętych w K.s.h., które zakorzeniły się już i sprawdziły w polskiej kulturze prawnej. Jednocześnie twórcy projektu uznali, że tam, gdzie jest to możliwe i uzasadnione, założycielom SE należy przyznać swobodę kształtowania postanowień statutu tak, aby mogli go dostosować do specyficznych potrzeb ponadnarodowej SE.

Państwa członkowskie mogą przyznać walnemu zgromadzeniu prawo wyboru członków organu zarządzającego na zasadach przewidzianych dla spółek akcyjnych jako wyjątek od zasady, że są oni powoływani i odwoływani przez organ nadzorczy. Z tego upoważnienia projekt czyni użytek w dwojaki sposób. Po pierwsze przyznaje twórcom statutu SE swobodę określenia, że członków zarządu będzie powoływać lub odwoływać walne zgromadzenie, tak jak przewiduje to art. 368 § 4 zdanie 1 K.s.h. Po drugie projekt przyznaje walnemu zgromadzeniu bezwzględne prawo odwołania członka zarządu lub zawieszenia go w czynnościach. Prawo walnego zgromadzenia do odwołania osób prowadzących sprawę spółki stanowi bardzo istotne prawo akcjonariuszy pozwalające im w ten sposób wykonać interesów ekonomicznych właścicieli spółki. Dlatego też uzasadnione jest przyznanie tego prawa także akcjonariuszom SE.

Wzorem KSH projekt przewiduje czasowe ograniczenie pełnienia przez członków rady nadzorczej czynności członka zarządu, który z wymienionych powodów nie może wykonywać swoich funkcji. Także w SE sytuacja taka jest niepożądana i dlatego celowe było skorzystanie z upoważnienia zawartego w art. 39 ust. 3 rozporządzenia nr 2157/2001/WE.

Przepis dotyczący liczby członków rady nadzorczej stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 40 ust. 3 nr rozporządzenia nr 2157/2001/ WE i jest wzorowany na art. 385 § 1 K.s.h. Określenie minimalnej liczby członków rady nadzorczej powinno zapewnić kolegialność funkcjonowania tego organu i przez to należyte wykonywanie jego zadań. Trzeba przy tym mieć na względzie w szczególności okoliczność, że SE w założeniu będzie spółką międzynarodową, tym bardziej pojawia się konieczność wprowadzenia minimum dotyczącego

liczby członków organu nadzorczego. W spółkach publicznych akcjonariusze SE nie powinni natomiast być pozbawieni prawa wyboru członków rady nadzorczej grupami, dlatego przepis ten, podobnie jak wspomniany art. 385 § 1 K.s.h. odwołuje się do art. 385 § 3 i nast. K.s.h. Możliwość dokonania wyboru członków rady nadzorczej grupami będzie wynikała z ogólnej zasady, że w zakresie uregulowanym w rozporządzeniu tylko częściowo będą stosowały się odpowiednie przepisy prawa krajowego dotyczące – w tym przypadku – zasad powoływania członków rady nadzorczej. Mimo udzielenia przez ustawodawcę europejskiego odpowiednich upoważnień nie uznano natomiast za konieczne ograniczania swobody założycieli SE, a następnie jej walnego zgromadzenia, co do określenia maksymalnej liczby członków rady nadzorczej, ani maksymalnej bądź minimalnej liczby członków zarządu (art. 39 ust. 4 rozporządzenia nr 2157/2001/ WE).

Proponowany art. 26 projektu opiera się na upoważnieniu zawartym w art. 41 ust. 3 rozporządzenia nr 2157/2001/WE. K.s.h. nie zawiera podobnej regulacji, w tym punkcie rozporządzenie nr 2157/2001/WE nie wymaga jednak harmonizacji z krajowymi przepisami dotyczącymi spółek akcyjnych. Rada nadzorcza działa co do zasady kolegialnie (art. 41 ust. 3 rozporządzenia). Uznano, że konieczna jest regulacja usprawniająca procedurę uzyskiwania informacji potrzebnych do wykonywania nadzoru. Dlatego też art. 26 projektu przewiduje, że dostarczenia odpowiednich informacji lub dokumentów może żądać wspólnie już dwóch członków rady lub samodzielnie jej przewodniczący. Pozwoli to przyspieszyć obieg informacji pomiędzy organami spółki i uatrakcyjni model dualistyczny. Uprawnienie to nie stanowi indywidualnego prawa do informacji członków rady, ponieważ informacje lub dokumenty muszą zostać przedstawione całej radzie.

Pozostałe zagadnienia z zakresu kompetencji i funkcjonowania organów SE zarządzanej według modelu dualistycznego będą regulowane przepisami rozporządzenia nr 2157/2001/WE, a w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu i w ustawie o spółkach europejskich – przepisami K.s.h. Dotyczyć to będzie np. podejmowania przez radę nadzorczą uchwał w trybie określonym w art. 388 § 2 – 4 K.s.h. lub zasad ustalania wynagrodzeń dla członków zarządu (art. 378 K.s.h.).

4.2. System (model) monistyczny

4.2.1. Obowiązek polskiego ustawodawcy w zakresie wprowadzenia regulacji systemu monistycznego

Jakkolwiek art. 43 ust. 4 rozporządzenia o SE przyznaje ustawodawcy państwa członkowskiego jedynie kompetencję do stworzenia regulacji monistycznego systemu zarządzania i nadzoru, to art. 38 tego rozporządzenia, stwarzając promotorom SE możliwość decydowania w jej statucie o przyjętym systemie zarządzania i nadzoru (tj. o modelu dualistycznym albo monistycznym), ma charakter nadrzędny wobec prawa polskiego (zarówno Kodeksu spółek handlowych jak i projektowanej ustawy). Wobec tego, jak również z uwagi na pogląd dominujący w państwach członkowskich UE, należało przyjąć, że art. 38 rozporządzenia o SE obejmuje, co prawda nie wyrażoną w rozporządzeniu *expressis verbis*, delegację zawierającą obowiązek dla polskiego ustawodawcy w zakresie wydania przepisów regulujących system monistyczny, nie występujący dotychczas w polskim prawie spółek. W wykonaniu tej delegacji projekt zawiera w Dziale II, Rozdział 2 (art.27-47) regulację monistycznego systemu ładu korporacyjnego.

Propozycja projektu, poprzedzona gruntownymi badaniami prawnoporównawczymi (w szczególności systemu amerykańskiego, francuskiego oraz szwajcarskiego), stanowi *novum* na gruncie polskiego prawa spółek, w szczególności w zakresie tradycji terminologicznej.

4.2.2. Istota systemu monistycznego

Proponowaną w projekcie regulację systemu monistycznego, w odróżnieniu od systemu dualistycznego, charakteryzują następujące cechy:

- zastąpienie zarządu i rady nadzorczej przez jeden organ, zwany radą administrującą,
- kumulacja kompetencji zarządczych oraz nadzorczych z funkcjonalnym jedynie ich rozdziałem oraz możliwością delegacji kompetencji do prowadzenia spraw SE dyrektorowi (dyrektorom) wykonawczemu, nie będącemu członkiem rady administrującej SE,
- dopuszczalność łączenia funkcji członka rady administrującej i dyrektora wykonawczego oraz względnie obowiązujący zakaz jednoczesnego pełnienia funkcji przewodniczącego rady administrującej i generalnego dyrektora wykonawczego,
- możliwość wydawania dyrektorom wykonawczym przez radę administrującą wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw SE.

4.2.3. Rada administrująca

Ograniczony zakres normatywnej regulacji rady administrującej w projektowanej ustawie wiąże się po pierwsze, z zasadą bezpośredniego obowiązywania rozporządzeń Rady w państwach członkowskich oraz po drugie, z zawartym w art. 29 ust.1 projektu odesłaniem do odpowiedniego stosowania do rady administrującej i jej członków przepisów K.s.h. oraz innych ustaw o zarządzie i radzie nadzorczej oraz ich członkach (z zastrzeżeniem pierwszeństwa stosowania przepisów o zarządzie i jego członkach w przypadku wątpliwości) w zakresie nie unormowanym w projekcie. Z uwagi na moc wiążącą rozporządzenia o SE oraz związanym z tym zakazem powtarzania jego przepisów w prawie państwa członkowskiego, w projekcie pominięto w szczególności regulację dotyczącą powoływania członków rady administrującej, ich kadencji oraz, częściowo, zasad podejmowania przez nią uchwał (art. 43 ust. 3, art. 46 oraz art. 50 ust. 1 i 2 rozporządzenia o SE). Odesłanie w projekcie do odpowiedniego stosowania przepisów odrębnych ustaw wyłączyło konieczność regulacji odwoływania członków rady administrującej, zakresu i sposobu reprezentowania przez nich SE, wyboru rady administrującej w drodze głosowania oddzielnymi grupami oraz zasad wynagradzania jej członków.

Poza przyznaniem radzie administrującej kompetencji do prowadzenia spraw i reprezentowania SE oraz stałego nadzoru nad jej działalnością, w projekcie zawarto, obowiązującą również na gruncie K.s.h. (a wcześniej K.h.) w odniesieniu do zarządu spółki akcyjnej, jednakże nie wyrażoną *expressis verbis*, zasadę domniemania kompetencji rady administrującej we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych przez ustawę lub statut dla walnego zgromadzenia (art. 28 ust. 2). Wyrażna regulacja tej zasady charakteryzuje ustawodawstwa korporacyjne państw, w których występuje system monistyczny.

Przyznając radzie administrującej kompetencje we wszelkich sprawach nie przekazanych wyrażnymi postanowieniami ustawy lub statutu SE do kompetencji walnego zgromadzenia, projekt wprowadza dwa odrębne rozwiązania stwarzające możliwość wykonywania niektórych kompetencji rady administrującej przez dyrektorów wykonawczych (art. 30) lub przez samych członków rady w wyłonionych z jej grona komitetach. Wspomniane rozwiązania „komitetowe” inspirowane były przez prawo amerykańskie (art. 32 ust. 3). Zasadnicze znaczenie ma w tym zakresie przepis art. 31 projektu, zawierający otwarty katalog koniecznych i wyłącznych kompetencji rady administrującej. Kompetencje w tym przedmiocie nie podle-

gają delegacji na rzecz dyrektorów wykonawczych, ani też przekazaniu komitetom rady administrującej.

W przedmiotowym zakresie zwracają uwagę następujące założenia projektu:

- 1) ograniczenie wyłącznych kompetencji rady administrującej w statucie jest dopuszczalne tylko w przypadkach, kiedy zezwala na to przepis projektu (art. 31 ust. 2 pkt 2). W przypadku dwóch kompetencji (do obniżenia kapitału zakładowego oraz umorzenia akcji własnych – art. 31 ust. 2 pkt 1) przysługują one radzie administrującej jedynie wówczas, gdy nie są zastrzeżone dla walnego zgromadzenia;
- 2) projekt zawiera definicję legalną terminu „delegacja kompetencji”, który oznacza „powierzenie prowadzenia spraw SE dyrektorowi wykonawczemu albo dyrektorom wykonawczym”. Konstrukcję „delegacji kompetencji” należy odróżnić od konstrukcji „przekazania kompetencji”: „delegacja kompetencji”, która może nastąpić wyłącznie na rzecz dyrektora wykonawczego i dotyczyć prowadzenia spraw SE, nie uszczupła kompetencji rady administrującej w zakresie prowadzenia spraw spółki ani też jej reprezentacji. „Przekazanie kompetencji” następuje natomiast na rzecz komitetów będących w istocie komitetami rady administrującej, składającymi się, co do zasady, wyłącznie z jej członków (art. 32 ust. 3). Przedmiotem „przekazania” mogą być również kompetencje wykraczające poza zakres prowadzenia spraw SE (w szczególności kompetencje w zakresie nadzoru i kontroli), a ich przekazanie uszczupli odpowiednio kompetencje rady administrującej;
- 3) w zakresie „delegacji kompetencji” dyrektorom wykonawczym projekt proponuje dopuszczalność jej statutowego wyłączenia, a także możliwość każdorazowej zmiany albo cofnięcia delegacji w drodze podjęcia uchwały przez radę administrującą, natomiast w zakresie „przekazania kompetencji” komitetom projekt dopuszcza tylko statutowe ograniczenie kompetencji podlegających przekazaniu;
- 4) dopuszczając, co do zasady, możliwość łączenia funkcji członka rady administrującej i dyrektora wykonawczego (art. 40 ust. 3 zdanie 1), projekt ogranicza tę zasadę (art. 32 ust. 3 zdanie 2) wprowadzając zakaz łączenia funkcji w przypadku uczestniczenia w Komitecie Sprawującym nadzór nad działalnością SE. Oznacza to, że członkiem takiego komitetu może być wyłącznie członek rady administrującej nie będący dyrektorem wykonawczym;

- 5) wzorowana na prawie szwajcarskim możliwość statutowej „marginalizacji” roli komitetów poprzez postanowienie dopuszczające do uczestnictwa w nich również dyrektorów wykonawczych nie będących członkami rady administrującej, skutkuje ustawowym zawężeniem kompetencji komitetów wyłącznie do przygotowywania lub wykonywania uchwał rady administrującej (art. 32 ust. 4).

W odniesieniu do regulacji rady administrującej uwagę zwracają ponadto następujące propozycje:

- 1) projekt zakłada przyznanie kompetencji do żądania zwołania posiedzenia rady administrującej, obok członka rady administrującej, również dyrektorowi wykonawczemu (art. 34 ust.1);
- 2) projekt przyznaje przewodniczącemu rady administrującej oraz dyrektorowi wykonawczemu odpowiedzialnemu za sprawy finansowe SE, nie występującą w kodeksowej regulacji rady nadzorczej spółki akcyjnej, kompetencję (stanowiącą jednocześnie obowiązek ustawowy) do zwołania posiedzenia rady administrującej, jeżeli bilans sporządzony przez radę administrującą wykaże stratę przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego (art. 34 ust. 3);
- 3) przepis art. 37 projektu przewiduje zakaz wydawania radzie administrującej przez walne zgromadzenie wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki;
- 4) projekt zakłada rozszerzenie ciążącego na członkach rady administrującej zakazu konkurencji na uczestnictwo w konkurencyjnej SE w charakterze dyrektora wykonawczego oraz akcjonariusza uprawnionego do powołania co najmniej jednego członka rady administrującej. Uchylenie tego zakazu należy do kompetencji walnego zgromadzenia.

4.2.4. Dyrektorzy wykonawczy

Projekt wprowadza do polskiego prawa spółek nową kategorię funkcjonariusza spółki (właściwego wyłącznie dla SE, w której statucie przyjęto system monistyczny), zwanego dyrektorem wykonawczym. Zważywszy na precyzyjne rozgraniczenie w prawie polskim pojęć „organ” i „członek organu” osoby prawnej należy podkreślić, że w przeciwieństwie do członków rady administrującej, którzy są członkami organu, a kolegialnie tworzą ten organ, w projekcie zrealizowano założenie, że dyrektorzy wykonawczy nie są członkami organu osoby prawnej

ani też kolegialnie nie tworzą takiego organu. Nie można ich jednocześnie zaliczyć do kategorii pełnomocników SE. Należy ich uznać za swoistych przedstawicieli spółki w ramach monistycznego systemu ładu korporacyjnego, co nakazuje przyznać im pozycję prawną odrębną od pozycji członka organu osoby prawnej oraz jej pełnomocnika.

W odróżnieniu od regulacji rady administrującej, której zakres w projekcie ograniczono z uwagi na treść rozporządzenia o SE oraz odesłanie zawarte w art. 29 ust. 1, unormowanie dotyczące dyrektorów wykonawczych ma charakter pełny i autonomiczny, co wiąże się z brakiem regulacji w tym zakresie zarówno w rozporządzeniu o SE jak i w K.s.h.

Na uwagę zasługują ponadto następujące rozwiązania:

- 1) fakultatywny charakter dyrektorów wykonawczych oraz możliwość powołania jednego albo większej ich liczby (art. 40 ust. 1);
- 2) generalny dyrektor wykonawczy może posiadać status *primus inter pares* oraz kierować pracami dyrektorów wykonawczych (art. 40 ust. 4);
- 3) zasada każdorazowej odwołalności dyrektora wykonawczego przez radę administrującą bez możliwości statutowego ograniczenia tej odwołalności do ważnych powodów (art. 41 ust. 1);
- 4) możliwość wydawania dyrektorom wykonawczym przez radę administrującą wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw SE;
- 5) ograniczony ustawowo zakres reprezentacji SE przez dyrektorów wykonawczych nie będących członkami rady administrującej odpowiadający zakresowi spraw powierzonych do prowadzenia, z możliwością dalszego jego ograniczenia w statucie ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich (art. 43 ust. 1).

4.2.5. Odpowiedzialność cywilnoprawna

Normując w projekcie odpowiedzialność cywilnoprawną członków rady administrującej oraz dyrektorów wykonawczych (art. 47) zastosowano odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów art. 479-481 i art. 483-490 K.s.h., pomijając w regulacji dotyczącej dyrektorów wykonawczych odesłanie do art. 479 K.s.h. Z uwagi na zakres dopuszczalnych kompetencji dyrektorów wykonawczych, deliktów, o których mowa w tym przepisie, mogą dopuścić się wyłącznie członkowie rady administrującej.

5. Zaangażowanie pracowników

Problematyka zaangażowania pracowników została uregulowana nie w rozporządzeniu nr 2157/2001/WE, lecz w wydanej tego samego dnia dyrektywie nr 2001/86/WE. Jej twórcy powołują się przede wszystkim na bardzo zróżnicowane formy zaangażowania pracowników występujące w poszczególnych państwach członkowskich Unii. Uzasadnia to tym samym „słabszą” metodę, jaką jest dyrektywa, wiążąca państwa członkowskie tylko co do zamierzonego przez nią celu, pozostawiając im swobodę w określeniu środków, jakie do niego mają prowadzić. Państwa członkowskie dysponują, jeśli chodzi o implementację dyrektywy, znacznie szerszą swobodą niż pozwala na nią rozporządzenie.

Taka technika prawodawcy europejskiego nie zmienia okoliczności, że obydwie akty – rozporządzenie i dyrektywa – regulują jedną materię, jaką są zasady zakładania i reżim prawny europejskiej spółki akcyjnej. Już z tego względu wydaje się celowe zamieszczenie zarówno przepisów wydanych w celu wykonania upoważnień i delegacji zawartych w rozporządzeniu, jak i przepisów implementujących dyrektywę w jednym akcie prawnym.

Zagadnienia zawarte w dyrektywie należą wprawdzie co do zasady do prawa pracy, nie jest to jednak argument, który mógłby zdecydować o konieczności jej implementacji odrębnym aktem prawnym. Zaangażowanie pracowników stanowi bowiem jedną ze specyficznych cech SE, wynikającą z jej ponadnarodowego, europejskiego charakteru. Stanowi ono istotny element konstrukcyjny związany tylko z tą formą spółki i dlatego też odgrywa w niej znacznie ważniejszą rolę niż np. udział pracowników w europejskich radach zakładowych przedsiębiorstw prowadzonych w innej formie prawnej. SE nie może zostać zarejestrowana, jeżeli nie zostaną ustalone zasady zaangażowania pracowników. Może do tego dojść albo w drodze zawarcia porozumienia pomiędzy specjalnym zespołem negocjacyjnym a właściwymi organami spółek uczestniczących w założeniu SE albo w razie niezawarcia porozumienia znajdują zastosowanie reguły modelowe przyjęte przez państwa członkowskie zgodnie z załącznikami do dyrektywy. Projekt wychodzi z założenia całościowej regulacji zagadnień związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem spółek europejskich w zakresie, w jakim właściwe jest prawo krajowe. Tak ważna materia jak zaangażowanie pracowników nie powinna pozostawać poza jej zakresem.

Połączenie obu projektów w jedną ustawę może mieć także wymiar praktyczny. Reżim prawny SE tworzy skomplikowana hierarchia źródeł prawa określona w art. 9 rozporządzenia,

składająca się z pięciu kolejnych elementów. Jednym z nich jest prawo państwa członkowskiego wydane szczególnie dla SE w wykonaniu aktów prawa wspólnotowego (art. 9 ust.1 pkt c, i). Rozbicie tego elementu na kolejne dwie ustawy wydaje się niepotrzebnie komplikować jeszcze bardziej ten system. Obowiązkiwanie dwóch odrębnych aktów prawnych niesie ze sobą ponadto ryzyko odmiennej interpretacji ich przepisów. Jedna ustawa jest natomiast czytelniejsza i pozwala na całościowe ujęcie problematyki europejskiej spółki akcyjnej, np. jeżeli chodzi o udział pracowników w organach spółki w świetle przyjętej regulacji systemu monistycznego.

Przyjęte w projektowanej ustawie uregulowanie systemu zaangażowania pracowników w spółce europejskiej zbliżone jest pod względem charakteru prawnego i schematu regulacji do ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. Nr 62, poz. 556). W drodze tej ustawy dokonano implementacji dyrektywy nr 94/45 z dnia 22 września 1994 r. o utworzeniu Europejskiej Rady Zakładowej lub trybu informowania i zasięgnięcia opinii pracowników w przedsiębiorstwach lub grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym. Ustawa ta weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r. Z tego też względu, przy dokonywaniu uregulowania zaangażowania pracowników w SE, w możliwie najszerszym zakresie brane były pod uwagę już istniejące uregulowania z ustawy o europejskich radach zakładowych.

Między obu dyrektywami zachodzą jednak także zasadnicze różnice. Przede wszystkim, zgodnie z dyrektywą 94/45 i implementującą ją ustawą o europejskich radach zakładowych, system uprawnień pracowniczych nakłada się na już istniejące struktury gospodarcze (przedsiębiorstwa i grupy przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym). Natomiast stosownie do dyrektywy nr 2001/86/WE, system uprawnień pracowniczych kształtowany jest zanim nastąpi utworzenie struktury gospodarczej – spółki europejskiej – stanowiąc od początku istnienia tejże spółki jej składnik konstytutywny. Ponadto odmienny jest zakres uprawnień przysługujący pracownikom. Zgodnie z dyrektywą 94/45 i ustawą o europejskich radach zakładowych, prawa te obejmują jedynie uzyskiwanie informacji i konsultowanie decyzji pracodawcy, podczas gdy stosownie do dyrektywy nr 2001/86/WE, pracownicy w spółkach europejskich mają ponadto prawo wywierania wpływu na decyzje podejmowane przez organy spółki.

W projektowanej regulacji, podobnie jak w ustawie o europejskich radach zakładowych, występują dwa typy przepisów – podstawowe i posiłkowe.

Przepisy o charakterze podstawowym stanowią środek regulacji zaangażowania pracowników we wszystkich SE, zarejestrowanych na terytorium danego państwa członkowskiego. W przypadku projektowanej regulacji są to więc przepisy odnoszące się do zaangażowania pracowników w SE zarejestrowanych na terytorium Polski.

Ponadto przepisy ustawy zaliczane do kategorii podstawowych będą miały zastosowanie nie tylko do samej SE (spółki-matki), ale także do wszystkich spółek zależnych i zakładów SE, łącznie ze spółkami i zakładami położonymi na terytorium innych niż Polska państw członkowskich. Przepisy tego typu odnoszą się także do spółek uczestniczących w tworzeniu SE, niezależnie od miejsca ich położenia, pod warunkiem, że spółki uczestniczące wyrażą zamiar dokonania rejestracji SE po jej utworzeniu na terytorium Polski. Na tym etapie równoległe z przygotowaniami do utworzenia SE czynione są przygotowania do ustanowienia mechanizmów zaangażowania pracowników w przyszłej SE.

Natomiast przepisy posiłkowe znajdują zastosowanie wyłącznie do SE, jej spółek zależnych i zakładów oraz, na etapie przedrejestracyjnym, do spółek uczestniczących w tworzeniu SE, położonych na terytorium danego państwa, w przypadku projektowanej ustawy – położonych na terytorium Polski. Przepisy posiłkowe ograniczają się w zasadzie do uregulowania sposobu wyłaniania przedstawicieli polskich pracowników do specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego pracowników w SE oraz do organów SE, jeżeli jest ona rozgałęziona na Polskę, niezależnie od tego, w którym państwie SE jest lub ma być zarejestrowana. A zatem, przepisy posiłkowe regulują sposób obsadzania mandatów w różnych gremiach przypadających polskimi pracownikom zgodnie z kluczem geograficznego podziału tych mandatów ustalonym w przepisach podstawowych.

Podkreślenia wymaga, że dyrektywa nr 2001/86/WE zawiera znaczną ilość regulacji bardzo szczegółowych, które w zasadzie nie pozostawiają ustawodawcy krajowemu jakiegokolwiek pola manewru, co do sposobu implementacji jej przepisów do porządku krajowego.

Tytuł IV dział 2 i 3 projektu ustawy wdrażają przepisy art. 3-5 dyrektywy.

Kluczową rolę w ustaleniu zasad zaangażowania pracowników w SE odgrywa specjalny zespół negocjacyjny powoływany w sposób określony w dziale 2 tytułu IV projektu ustawy. W dziale tym uregulowano zadania specjalnego zespołu negocjacyjnego oraz sposób jego utworzenia.

Odpowiedzialność za zainicjowanie procesu prowadzącego do powołania zespołu oraz za organizację tego procesu spoczywa na spółkach uczestniczących, które ustalają liczbę miejsc

przypadających pracownikom z różnych państw. Stosownie do art. 3 ust. 2 dyrektywy, jedno miejsce przypada na każdą grupę pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim obejmującą 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem w spółkach uczestniczących oraz w zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach we wszystkich państwach członkowskich (zgodnie z kluczem geograficznego podziału tych miejsc). Ponadto jedno miejsce przypada na grupę pracowników w danym państwie liczącą mniej niż 10% ogółu zatrudnionych oraz jedno miejsce na każde rozpoczęte kolejne 10%.

W przypadku gdy spółka uczestnicząca utraci osobowość prawną w wyniku utworzenia SE na drodze połączenia spółek, jej pracownicy mają prawo wyboru lub wyznaczenia jednego członka specjalnego zespołu negocjacyjnego (art. 3 ust. 2 lit. a (ii) dyrektywy).

W projekcie określony został sposób powoływania członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, reprezentujących pracowników zatrudnionych w Polsce. Zgodnie z postanowieniami dyrektywy, są to zatrudnieni w Polsce pracownicy spółek uczestniczących, zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów pracy. Przewiduje się, że wyznaczanie lub wybór polskich członków zespołu ma miejsce u pracodawcy lub pracodawców, u których zatrudniani są pracownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w dyrektywie (spółki uczestniczące, zależne, zakłady pracy).

Dyrektywa w art. 3 przewiduje, że członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą być wybierani lub też desygnowani do pełnienia tej funkcji. W projekcie zaproponowano system opierający się zasadniczo na desygnacji, a w sytuacji, gdy nie jest ona możliwa – na wyborze.

Przepisy art. 65 projektu przewidują, że jeżeli pracownicy spółek zależnych, uczestniczących lub zakładów pracy są zatrudnieni w Polsce u jednego pracodawcy, to wyznaczenia członków do specjalnego zespołu negocjacyjnego dokonują reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe, a gdy takich organizacji nie ma, to wyboru dokonuje załoga. Jeżeli u jednego pracodawcy działa więcej reprezentatywnych organizacji związkowych, to wyznaczają one wspólnie członków zespołu. W przypadku gdy reprezentatywne organizacje związkowe nie wyznaczą członków zespołu, ani nawet nie zgłoszą kandydatów na członków, to prawo wyboru członków zespołu przechodzi na zebranie załogi.

Pierwotnie planowano przyjęcie w projekcie ustawy systemu opartego na wyborze, tzn. zakładano, że członków specjalnego zespołu negocjacyjnego będzie wybierał zebranie załogi. Jednak zrezygnowano z takiego rozwiązania, gdyż byłoby ono niespójne z rozwiązaniem przyjętym w ustawie o europejskich radach zakładowych, a ponadto spotkało się ono ze

sprzeciwem organizacji związkowych, wyrażonym w czasie konsultacji społecznych. Przyjęte obecnie rozwiązanie jest zgodne z przepisami dyrektywy.

W projekcie zrealizowano nakaz dyrektywy (pkt 19 preambuły oraz art. 3 ust. 2 lit. b dyrektywy), zgodnie z którym państwo członkowskie powinno móc zapewnić, że przedstawiciele związków zawodowych mogą być członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego bez względu na to, czy są oni pracownikami spółki uczestniczącej w założeniu SE. Dlatego też art. 65 ust. 5 projektu przewiduje możliwość wyznaczenia lub wyboru do specjalnego zespołu negocjacyjnego przedstawicieli organizacji związkowych uznanych za reprezentatywne na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.) nie będących pracownikami danego zakładu pracy, rekomendowanych przez te organizacje.

Istotne znaczenie ma jednak przepis art. 65 ust. 6 projektu, zgodnie z którym większość w zespole muszą stanowić pracownicy.

Zadaniem specjalnego zespołu negocjacyjnego jest zawarcie ze spółkami uczestniczącymi porozumienia określającego zasady zaangażowania pracowników w SE. Sposób realizacji tego zadania, w tym pokrywania kosztów funkcjonowania zespołu, oraz zakres przedmiotowy negocjowanego porozumienia regulują przepisy działu 3 tytułu IV. Specyfiką dyrektywy, uwzględnioną w art. 75 i 76 projektu ustawy, jest uregulowanie sposobu głosowania członków zespołu przy podejmowaniu uchwał. Uchwały podejmowane są bezwzględną większością głosów, przy czym większość ta musi stanowić również większość reprezentowanych pracowników. W przypadku gdy SE ma być utworzona na drodze połączenia spółek, powołania holdingu lub spółki zależnej, wyrażenie zgody na ograniczenie uprawnień do uczestnictwa w organach SE wymaga większości 2/3 głosów członków w specjalnym zespole negocjacyjnym reprezentujących 2/3 pracowników.

Artykuł 5 dyrektywy nie pozostawia swobody co do określenia terminu trwania negocjacji. Negocjacje nad zawarciem porozumienia mogą trwać do 6 miesięcy, chyba że strony zdecydują o ich przedłużeniu do jednego roku. Regulację taką umieszczono w art. 77 projektu.

W art. 3 ust. 6 dyrektywy uregulowana została sytuacja podjęcia uchwały o nierozpocznaniu negocjacji lub ich zakończeniu. Zespół może większością 2/3 głosów przyjąć uchwałę o niepodjęciu bądź przerwaniu negocjacji, co stanowi wyraz oczywistej zasady, że negocjowanie porozumienia jest prawem, a nie obowiązkiem pracowników. W takim przypadku

znajdą zastosowanie przepisy krajowe dotyczące zasad informowania i konsultowania pracowników. Pod określonymi warunkami (wniosek co najmniej 10% pracowników) dopuszcza się wznowienie negocjacji z inicjatywy strony pracowniczej. Przepisy art. 81 projektu ustawy stanowią we wskazanym zakresie odzwierciedlenie przepisów dyrektywy, która nie daje krajowemu ustawodawcy do wyboru innych możliwości regulacji.

W art. 82 projektu określone zostały obligatoryjne elementy treści porozumienia w sprawie zaangażowania pracowników w SE. Również w tym zakresie przepisy dyrektywy (art. 4) nie pozostawiają swobody ustawodawcy krajowemu. Kluczowym postanowieniem zawartego porozumienia ma być zatem powołanie organu przedstawicielskiego pracowników, ustalenie jego składu, członków i podziału miejsc, jego funkcji oraz częstotliwości zebrań, a także przyznanie mu środków finansowych i materialnych umożliwiających działanie. Organ przedstawicielski na gruncie polskiego ustawodawstwa będzie stanowił odpowiednik europejskiej rady zakładowej, powoływanej na podstawie przepisów ustawy o europejskich radach zakładowych.

Organ przedstawicielski wykonuje uprawnienia w zakresie informacji i konsultacji, przysługujące pracownikom zatrudnionym w SE.

Przyjęcie porozumienia zamyka proces ustalania zasad zaangażowania pracowników i otwiera drogę do rejestracji SE.

W określonych sytuacjach znajdują zastosowanie zasady standardowe zaangażowania pracowników (art. 7 dyrektywy), których zakres stosowania oraz treść zostały uregulowane w dziale 4 tytułu IV projektu. Regulacje te zastępują porozumienie, gdy strony negocjacji same tak zadecydują, albo gdy nie są one w stanie osiągnąć porozumienia w przewidzianym ustawą terminie.

Należy tu jednak odróżniać sytuację braku osiągnięcia porozumienia w wymaganym terminie, a więc sytuację nie dającego się przezwyciężyć impasu w rokowaniach, od niepodjęcia lub przerwania rokowań przez stronę pracowniczą, czego skutkiem jest pozostanie w mocy przepisów krajowych dotyczących zaangażowania pracowników (art. 81 ust. 1 projektu), bez odwołania się do zasad standardowych.

W projekcie ustawy, stosownie do przepisów art. 4 ust. 4 dyrektywy, zapewniono ochronę istniejącego w spółkach uczestniczących poziomu uprawnień w zakresie uczestnictwa pracowników w organach tych spółek. Niezależnie od wyników negocjacji w kwestii uczestnictwa, zasady standardowe znajdują bowiem zastosowanie w warunkach określonych w art. 85

projektu. W tych przypadkach bierze się pod uwagę sposób tworzenia SE oraz wyrażaną w procentach liczbę pracowników objętych formami uczestnictwa przed datą rejestracji SE, przy czym specjalnemu zespołowi negocjacyjnemu pozostawia się w pewnych okolicznościach (zależnie od liczby pracowników objętych formami uczestnictwa) prawo decydowania bądź o zastosowaniu zasad standardowych, bądź zasad wynegocjowanych ze spółkami uczestniczącymi. W samodzielnej gestii zespołu leży również wybór jednej z form uczestnictwa, jeżeli w spółkach uczestniczących występowała więcej niż jedna z takich form. W razie braku dokonania wyboru przez zespół, o formie uczestnictwa pracowników w SE zdecyduje organ przedstawicielski.

W dziale 4 tytułu IV projektu unormowano także zasady standardowe dotyczące składu i działania organu przedstawicielskiego odpowiednio do przepisów dyrektywy umieszczonych w załączniku do niej (część 1: skład organu przedstawicielskiego pracowników).

Analogicznie jak przy tworzeniu specjalnego zespołu negocjacyjnego, członkowie tego organu będą wyznaczani lub wybierani proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych w każdym państwie członkowskim. W przypadku pracowników zatrudnionych w Polsce znajdują zastosowanie przepisy, na podstawie których wyznacza się lub wybiera członków specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentujących polskich pracowników.

Projektowane przepisy określają czas trwania kadencji członków organu przedstawicielskiego, okoliczności prowadzące do wygaśnięcia ich mandatów, obowiązki informacyjne organu, tryb organizowania zebrań, wyłaniania prezydium i głosowania. Organ przedstawicielski działający na podstawie zasad standardowych ma prawo wszcząć negocjacje z SE w sprawie umownego ukształtowania mechanizmów zaangażowania pracowników.

Projektowane przepisy działu 4 projektu regulują także zasady standardowe dotyczące informacji i konsultacji. W przepisach tych określono zakres prawa organu przedstawicielskiego do uzyskiwania informacji i prowadzenia konsultacji, zasady organizowania spotkań pracodawców ze stroną pracowniczą oraz przedmiot informacji i konsultacji. Poza zwykłym trybem współpracy przewidziano procedury na wypadek wystąpienia okoliczności nadzwyczajnych bądź nagłych.

Na podkreślenie zasługuje przyjęcie, zawartej w art. 103 projektu, zasady, zgodnie z którą uprawnienia informacyjne i konsultacyjne organu przedstawicielskiego nie ograniczają uprawnień decyzyjnych właściwych organów SE.

W projekcie (art. 105) przewidziano również prawo członków organu przedstawicielskiego do płatnego urlopu szkoleniowego. Odpowiada to przepisowi dyrektywy, zgodnie z którym członkowie organu przedstawicielskiego mają prawo do płatnego urlopu szkoleniowego, jeżeli jest to niezbędne do wypełniania ich zadań. W projekcie przyjęto, że wymiar tego urlopu nie powinien przekroczyć dwóch miesięcy w okresie kadencji. Ponieważ kadencja członka wynosi 4 lata, wydaje się, że przyjęty wymiar urlopu będzie zgodny zarówno z potrzebami szkoleniowymi członków organu przedstawicielskiego, jak i nie obciąży nadmiernie finansów spółki.

Koszty związane z działalnością organu przedstawicielskiego ponosić ma SE (art. 106). Jednakże SE oraz organ przedstawicielski mogą przyjąć inne zasady podziału tych kosztów. Zasada ta jest odpowiednikiem przepisów dyrektywy.

Przepisy działu 4 art. 107-111 projektu regulują również zasady standardowe dotyczące uczestnictwa. Przysługujące pracownikom prawo do uczestnictwa może być wyłączone – zgodnie z zasadami standardowymi – tylko w jednym przypadku, mianowicie wtedy, gdy przed rejestracją SE w żadnej z uczestniczących spółek nie stosowano rozwiązań dotyczących uczestnictwa. Poza tym obowiązywać ma zasada, że prawo wyboru lub wyznaczenia członków pracowniczych do organów SE, albo inne formy uczestnictwa pracowników, przysługują według najwyższego wskaźnika stosowanego w spółkach uczestniczących przed dniem rejestracji SE.

Określony został również klucz podziału miejsc w organach SE według kryterium geograficznego oraz między poszczególne zakłady pracy objęte zasięgiem SE w danym państwie. W obu przypadkach ma się to odbywać proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników (w danym państwie, w poszczególnych zakładach pracy na terytorium danego państwa). Podmiotem dokonującym rozdziału mandatów jest organ przedstawicielski. Osoby reprezentujące w organach SE pracowników zatrudnionych w Polsce, mają być wybierane w wyborach bezpośrednich i tajnych przez zebrania ogólne zakładów pracy. Przyjmuje się zasadę, zgodnie z którą osobom reprezentującym pracowników przysługują te same uprawnienia, co pozostałym członkom tych organów.

Przepisy te stanowią odzwierciedlenie standardowych zasad uczestnictwa, określonych w części 3 załącznika dyrektywy.

W dziale 5 określono, stosownie do art. 8 dyrektywy, zasięg podmiotowy zakazu ujawniania określonych informacji, prawo odmowy w określonych przypadkach udzielania takich infor-

macji przez organ zarządzający SE oraz środki zaskarżenia poufności informacji lub odmowy ich udostępnienia.

W dziale 6 zawarte zostały przepisy regulujące, stosownie do art. 10 dyrektywy, ochronę praw pracowników w zakresie zaangażowania. Pracownicy uczestniczący w gremiach wskazanych w ustawie korzystają z ochrony stosunku pracy oraz z prawa do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

W dziale tym przewidziano również, stosownie do art. 11 dyrektywy, środki mające przeciwdziałać praktykom zmierzającym do likwidacji lub ograniczenia praw pracowników w zakresie ich zaangażowania w SE. W przypadku istotnych zmian związanych z działalnością SE po dniu jej rejestracji, wszczynane będą nowe negocjacje. Podmiotem reprezentującym pracowników będzie wówczas organ przedstawicielski, któremu będą przysługiwać uprawnienia i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego.

6. Przepisy karne

6.1. Przepisy karne dotyczące EZIG

Przepisy karne dla Europejskiego Zgrupowania Interesów Gospodarczych wprowadzają karalność przestępstw analogicznych jak przewiduje to K.s.h. dla innych form spółek handlowych. Penalizacja niezamieszczenia danych określonych w art. 25 rozporządzenia oraz naruszeń art. 7 rozporządzenia nr 2137/85/EWG wymagana jest ponadto na podstawie art. 39 ust. 3 tego rozporządzenia. Ze względu na brzmienie art. 586 K.s.h. („kto będąc członkiem zarządu albo likwidatorem”) konieczne było również wprowadzenie przepisu na podstawie którego także zarządcy zgrupowania, którzy nie zgłoszą w odpowiedniej chwili wniosku o ogłoszenie upadłości, podlegać będą sankcji karnej.

6.2. Przepisy karne dotyczące SE

Obowiązujący na gruncie prawa karnego zakaz analogii wywołał konieczność opracowania przepisów normujących odpowiedzialność karną członków rady administrującej i dyrektorów

wykonawczych. Projekt obejmuje w tym zakresie sześć artykułów dotyczących: działania na szkodę SE, niezgłoszenia upadłości, nabycia akcji własnych, bezprawnego wydania dokumentów akcji oraz „przewinień” funkcjonariuszy SE i niewłaściwego oznaczania pism, stanowiących odpowiedniki zawartych w K.s.h. artykułów: 585-586, 588, 592, 594 oraz 595 obowiązujących w odniesieniu do członków organów SE w systemie dualistycznym. Z uwagi na to, że przestępstwa określone w art. 587, 590 i 591 K.s.h. są przestępstwami powszechnymi, przepisy te będą stosowane do członków rady administrującej i dyrektorów wykonawczych na mocy art. 9 ust.1 lit. c (ii) rozporządzenia o SE.

6.3. Przepisy karne dotyczące zaangażowania pracowników

W przepisach art. 133 dokonano penalizacji uniemożliwiania lub utrudniania utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego albo organu przedstawicielskiego oraz uniemożliwiania lub utrudniania działania tych organów. Przewidziano także karalność dyskryminacji członka organów reprezentujących pracowników z powodu pełnionych funkcji.

7. Zmiany w przepisach obowiązujących

Proponuje się dokonanie zmian w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, polegających na poszerzeniu katalogu podmiotów, które podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców, o europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych oraz o SE, a także określenie danych podlegających wpisowi w odniesieniu do każdej z tych form. W art. 38 ustawy o KRS proponuje się dodać pkt 2a, który odpowiada zasadniczo brzmieniu uchylonego pkt 2 uzupełniony o informacje dotyczące członków europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych. Zmiana ta podyktowana jest faktem, że pkt 2 wskazywał dane, które należy podać przy wpisie do rejestru nie tylko osoby fizycznej (która została „wyjęta” z KRS przez uchylenie pkt 2), ale także wspólników spółki jawnej, partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej (poprzez odesłanie do pkt 2), a wobec projektowanej ustawy o spółkach europejskich, także członków EZIG. Informacje, wymienione w uchylonym pkt 2, nadal zamieszcza się w dziale 1 rejestru przedsiębiorców w stosunku do wyżej wskazanych podmiotów, a wobec tego celem jest wyraźne wskazanie tych danych w pkt 2a.

Ponadto, w art. 39 ustawy o KRS określającym dane podlegające wpisaniu w dziale drugim rejestru, przewiduje się dodanie punktu dotyczącego dyrektorów wykonawczych SE, którym przysługuje prawo reprezentowania SE. Ujawnienia danych takich dyrektorów w rejestrze wraz ze sposobem oraz zakresem przysługującego im prawa reprezentacji wymaga ochrona osób trzecich, wchodzących w stosunki prawne ze spółką europejską, która jest zarządzana według systemu monistycznego.

Proponowana niewielka nowelizacja ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz ustawy o europejskich radach zakładowych, wynika z konieczności dostosowania tych przepisów do projektu ustawy.

8. Przepisy końcowe

Ustawa powinna wejść w życie łącznie z wejściem w życie rozporządzenia nr 2157/2001/WE o statucie spółki europejskiej, tj. dnia 8 października 2004 r. Nie dotyczy to tych jej przepisów, które odnoszą się do europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych, gdyż normujące je rozporządzenie nr 2137/85/EWG obowiązuje już od dnia 1 stycznia 1989 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi notyfikacji.

Ocena skutków regulacji

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Zakresem projektowanej regulacji objęci są:

- przedsiębiorcy krajowi działający przede wszystkim w formie spółki kapitałowej, uczestniczący w założeniu spółki europejskiej lub przystępujący do takiej spółki,
- krajowe osoby fizyczne i prawne, podejmujące współpracę gospodarczą z partnerami z pozostałych krajów UE w formie europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych,
- przedsiębiorcy z innych krajów UE przystępujący lub uczestniczący w założeniu SE lub EZIG z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej,
- pracownicy jednostek organizacyjnych mających wejść w skład spółki europejskiej,
- pracownicy jednostek organizacyjnych wchodzących w skład spółki europejskiej.

Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Projektowana regulacja ustanowi ma instrumenty prawne, które ułatwią przedsiębiorcom reorganizację działalności oraz konsolidację kapitałową w skali Unii Europejskiej poprzez daleko idące ułatwienie współpracy transgranicznej w przypadku EZIG oraz dokonywanie transgranicznej fuzji lub zakładanie SE jako spółki holdingowej. Projektowane przepisy ułatwią dzięki temu zainteresowanym przedsiębiorcom współpracę gospodarczą z innymi przedsiębiorcami z obszaru Unii Europejskiej. Spółka europejska i europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych mogą stanowić nową, ściśle określoną formę współpracy, atrakcyjną zarówno dla przedsiębiorców krajowych jak i zagranicznych.

Zakładanie spółek europejskich i europejskich zgrupowań interesów gospodarczych powinno przyczynić się do zwiększenia przepływu kapitału oraz nowych technologii. Wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorców wyrażać się będzie również w obniżeniu kosztów przedsięwzięć podejmowanych wspólnie z przedsiębiorcami zagranicznymi. Jasna struktura organizacyjna i prawna SE oraz EZIG pozwoli na zlikwidowanie wielu barier w podejmowaniu współpracy gospodarczej, wynikających głównie z różnic między krajowy-

mi porządkami prawnymi oraz z wysokich kosztów zarządzania przedsięwzięciem, w którym uczestniczą podmioty gospodarcze o odmiennych formach organizacyjnych.

Wynikające z projektowanych przepisów obowiązki rejestracyjne i publikacyjne dotyczące SE i EZIG wpłyną pozytywnie na pewność obrotu gospodarczego, co ma nie tylko duże znaczenie dla przedsiębiorców krajowych, ale też zwiększa także zaufanie inwestorów zagranicznych do prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

W projektowanej ustawie przyjęto pewne rozwiązania przewidziane fakultatywnie do europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych w rozporządzeniu nr 2137/85/EWG.

Jednym z takich rozwiązań jest możliwość, aby zarządcą zgrupowania mogła być osoba prawna. Ponadto nie wprowadzono do projektu rozwiązań, które mogłyby ograniczać zakładanie i rozwój EZIG w Polsce. Nie wprowadzono przewidzianego fakultatywnie w rozporządzeniu rozwiązania, że EZIG może liczyć nie więcej niż 20 członków. Nie wprowadzono także ograniczenia możliwości udziału w EZIG pewnych kategorii osób fizycznych, spółek, czy innych jednostek organizacyjnych.

W projektowanej ustawie zastosowano również wiele rozwiązań przewidzianych fakultatywnie w przepisach rozporządzenia nr 2157/2001/WE, które to rozwiązania powinny stanowić o atrakcyjności zakładania spółek europejskich z siedzibą w Polsce.

Przykładowo, jednym z takich rozwiązań jest przyjęcie w przepisach art. 17 regulacji, że możliwość żądania wykupu akcji przez akcjonariuszy dotyczy jedynie przypadku, gdy spółka europejska ma mieć siedzibę za granicą. Prawo to nie będzie natomiast przysługiwać akcjonariuszom, gdy siedziba spółki pozostanie bez zmian.

Innym tego typu rozwiązaniem jest, przyjęta w art. 15, regulacja, że w założeniu spółki europejskiej może uczestniczyć także spółka, której zarząd znajduje się poza obszarem Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli ma ona siedzibę statutową w państwie członkowskim oraz trwały związek z gospodarką jednego z państw członkowskich. Przyjęcie tego rozwiązania stwarza możliwości zakładania spółek europejskich z siedzibą w Polsce dla przedsiębiorców pochodzących z państw nie będących państwami członkowskimi EOG, na przykład dla przedsiębiorców ze Stanów Zjednoczonych.

Na uwagę zasługuje również rozwiązanie przyjęte w art. 26, które daje każdemu członkowi rady nadzorczej prawo do żądania od zarządu lub pracowników spółki europejskiej dokumentów, informacji i wyjaśnień.

Niezmiernie istotne jest również wyraźne wprowadzenie i rozgraniczenie dwóch systemów kierowania spółką europejską – systemu dualistycznego i monistycznego, co daje przedsiębiorcom możliwość wyboru jednego z tych dwóch systemów.

Wpływ na rynek pracy

Projektowane przepisy będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy. Przepisy dotyczące zaangażowania pracowników w spółkach europejskich gwarantują zachowanie ich praw pracowniczych, które przysługiwały im w spółkach uczestniczących w tworzeniu SE. Ponadto projektowane przepisy gwarantują prawa pracowników do uzyskiwania informacji o sytuacji w spółce europejskiej i jej zmianach oraz prawa do konsultacji, a także prawa do uczestniczenia w organach SE. Generalnie należy uznać, że projektowane przepisy są korzystne dla pracowników.

Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie zasadniczo na sytuację i rozwój regionów.

Wpływ na finanse publiczne

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa.

Będą one polegały na potrzebie dostosowania systemu informatycznego Krajowego Rejestru Sądowego do potrzeb rejestracji dodatkowych podmiotów gospodarczych i przeprowadzenia szkolenia w tym zakresie dla pracowników KRS. Zmiany systemu informatycznego będą wymagały nakładów w kwocie około 150 tys. złotych. Ponadto konieczne będzie stworzenie dodatkowo jednego etatu dla osoby, która zajmie się szkoleniami w zakresie zasad rejestracji nowych podmiotów, a także przekazywaniem danych podlegających ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Koszty te, w dłuższym okresie, powinny jednak zostać w pewnej części zrównoważone poprzez wpływy z opłat z tytułu rejestracji spółek europejskich i europejskich zgrupowań interesów gospodarczych. Nie jest jednak możliwe obecnie wyliczenie, choćby przybliżone, potencjalnych wpływów z opłat rejestracyjnych, gdyż trudno stwierdzić, czy nowe, projektowane

formy działalności gospodarczej spotkają się z szerszym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców polskich i zagranicznych.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy w zakresie regulującym zaangażowanie pracowników w spółce europejskiej poddany został konsultacjom społecznym przez zaopiniowanie przez reprezentatywne organizacje związkowe i organizacje pracodawców, tj. NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych, Business Centre Club - Związek Pracodawców oraz Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych. Przepisy te zostały ocenione pozytywnie głównie przez organizacje związków zawodowych. Organizacje pracodawców zgłosiły do projektowanych przepisów szereg uwag, z których nie wszystkie mogły zostać uwzględnione, gdyż stały w sprzeczności z założeniami wynikającymi z dyrektywy.

Projekt ustawy został ponownie poddany konsultacjom społecznym przez przesłanie go do organizacji związkowych: NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych. Projekt został również przesłany organizacjom skupiającym podmioty prowadzące działalność gospodarczą (Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, BCC, Krajowa Izba Gospodarcza, Związek Banków Polskich) celem zaopiniowania projektowanych przepisów regulujących zakładanie i funkcjonowanie spółki europejskiej oraz europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych. Projekt został także umieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

W wyniku konsultacji społecznych Forum Związków Zawodowych zaopiniowało pozytywnie projekt ustawy. Pozostałe organizacje związkowe nie przekazały swoich opinii. Spośród organizacji skupiających podmioty prowadzące działalność gospodarczą stanowisko do projektu ustawy przedstawił Business Centre Club. W opinii tej dokonano dogłębnej analizy projektu i zgłoszono zasadniczo wnioski *de lege ferenda* w zakresie przyszłych ewentualnych zmian systemowych w regulacjach prawnych spółek, w tym między innymi zmian w Kodeksie spółek handlowych oraz włączenia regulacji dotyczących europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych i spółki europejskiej do Kodeksu spółek handlowych, co w chwili obecnej nie jest możliwe. BCC zgłosił również szereg uwag o charakterze legislacyjnym, które w większości zostały uwzględnione.

Uwzględniono również część uwag zgłoszonych, już po terminie konsultacji społecznych, przez NSZZ „Solidarność”, w tym uwagę o charakterze zasadniczym, dotyczącą sposobu po-

woływania członków specjalnego zespołu negocjacyjnego (art. 65 projektu). Zgodnie z postulatem NSZZ „Solidarność” członków zespołu wyznaczać będą reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe, a nie jak przewidywano, wybierać zebrania załogi.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- *M32*/04/DPE/tlk

Warszawa, dnia **10** sierpnia 2004 r.

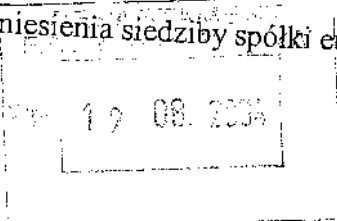
**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 49) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr RM-10-138-04), pozwalam sobie wydać następującą opinię:

- I. Podstawowym celem projektu ustawy jest wypełnienie przez Rzeczpospolitą Polską obowiązków wynikających z Rozporządzenia Rady (WE) 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE). Rozporządzenie to wejdzie w życie w dniu 8 października 2004 r. Z uwagi na charakter materii regulowanej przez rozporządzenie stosowanie jego przepisów wymaga wydania ustaw implementujących, które regulować będą np. organy właściwe do zarejestrowania spółki europejskiej w danym państwie, treść i skutki wpisów do rejestrów, tryb transgranicznego przeniesienia siedziby spółki europejskiej.

SEKRETARZ

SEKRETARZ STANU

JAROSŁAW PIETRAS

- II. Projekt ustawy preferuje ułatwienia działalności SE przy jednoczesnym wprowadzeniu kilku rozwiązań chroniących bezpieczeństwo obrotu, a zwłaszcza spółek oraz wierzycieli spółek sektora finansowego, w razie przeniesienia siedziby statutowej SE za granicę. Rozporządzenie 2157/2001 stanowi, że akcjonariusze SE mogą zdecydować w statucie, czy spółka posiadać będzie jeden organ zarządzająco-nadzorczy (model monistyczny), czy też odrębne organy nadzorcze i zarządzające (model dualistyczny). Z uwagi na to, że przepisy Kodeksu spółek handlowych o spółce akcyjnej oparte są na modelu dualistycznym, projekt ustawy reguluje szczegółowo model monistyczny. Jednolity organ zarządzająco-nadzorczy, zwany radą administrującą, nawiązuje głównie do przepisów prawa szwajcarskiego i francuskiego. W projekcie przyjęte zostało założenie, że proponowany system monistyczny powinien być oparty w znacznej mierze na przepisach KSH o zarządzie i radzie nadzorczej. Przepisy projektu zawierają jednocześnie wyczerpujące unormowanie modelu monistycznego w zakresie struktur komitetowych, charakterystycznych dla większości podtypów systemu monistycznego.
- III. W projekcie ustawy znajdują się również przepisy implementujące Dyrektywę Rady 2001/86/WE z dnia 8 października 2001 r. uzupełniającą statut spółki europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników.
- IV. Europejskie Zgrupowanie Interesów Gospodarczych jest uregulowane w Rozporządzeniu Rady Wspólnot Europejskich 2137/85 z dnia 25 lipca 1985 r. Zawiera ono upoważnienia i delegacje dla ustawodawców krajowych do wprowadzenia przepisów odnoszących się do poszczególnych zagadnień. Do EZIG będą stosować się przepisy dotyczące spółki jawnej zawarte zarówno w KSH, jak i innych ustawach. W projekcie uregulowane zostały kwestie rejestracji EZIG. Przepis art. 3 wypełnia delegację wynikającą z art. 39 rozporządzenia 2137/85, wymagającego określenia organu i zasad wpisu EZIG do rejestru. Na podstawie tej normy EZIG będzie podlegało wpisowi do rejestru przedsiębiorców na zasadach określonych dla spółek jawnych i tym samym zastosowanie znajdą odpowiednie przepisy ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 7 projektu nakłada, również w wykonaniu delegacji zawartej w art. 39 rozporządzenia 2137/85, obowiązek zgłoszenia do rejestru danych zawartych w umowie zgrupowania oraz danych i dokumentów określonych w art. 7 rozporządzenia 2137/85. Przepis art. 9 określa natomiast, kto posiada legitymację do składania wniosków w postępowaniu rejestrowym. Do prowadzenia spraw i reprezentacji EZIG powołuje się osoby trzecie – zarządców zgrupowania. Dlatego też zgłoszeń, odmiennie niż w przypadku spółki

jawnej, będą dokonywać zarządcy. Zgłoszenia do rejestru zgodnie z art. 9 ust. 4 będą wymagały oświadczenia zarządców zgrupowania, że nie zachodzą przesłanki wykluczające ich od pełnienia funkcji.

V. Projekt ustawy został rozpatrzony na Komitecie Europejskim Rady Ministrów w dniu 2 lipca 2004 r. oraz 6 lipca 2004 r. Projekt został przyjęty przez Komitet Europejski Rady Ministrów w dniu 9 lipca 2004 r.

VI. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej jest zgodny z prawem UE.

Z poważaniem,
Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
T. Nowakowski
WZD SEKRETARZ STANU

Tomasz Nowakowski

Do wiadomości:

Pan

Marek Sadowski

Minister Sprawiedliwości